

**T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI**

ORTAÖĞRETİM
GÜZEL SANATLAR LİSESİ

ÇALGI EĞİTİMİ KANUN DERSİ

ÖĞRETİM PROGRAMI

(9, 10, 11 VE 12. SINIFLAR)

**TÜRKİYE YÜZYILI
MAARİF MODELİ**

2026

İÇİNDEKİLER

1. ÇALGI EĞİTİMİ KANUN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI	4
1.1. ÇALGI EĞİTİMİ KANUN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMEL YAKLAŞIMI VE ÖZEL AMAÇLARI	4
1.2. ÇALGI EĞİTİMİ KANUN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR	5
1.3. ÇALGI EĞİTİMİ KANUN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÜNİTE, ÖĞRENME ÇIKTISI SAYISI VE SÜRE TABLOLARI	8
1.4. ÇALGI EĞİTİMİ KANUN DERSİ KİTAP FORMA SAYILARI VE EBATLARI	10
1.5. ÇALGI EĞİTİMİ KANUN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI	11
2. ÇALGI EĞİTİMİ KANUN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NDA YER ALAN ÜNİTELER	13
9. SINIF	13
10. SINIF	30
11. SINIF	42
12. SINIF	54

1. ÇALGI EĞİTİMİ KANUN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

1.1. ÇALGI EĞİTİMİ KANUN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMEL YAKLAŞIMI VE ÖZEL AMAÇLARI

"Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni" temel alınarak yapılandırılan *Çalgı Eğitimi Kanun Dersi Öğretim Programı*, beceri odaklı yaklaşımı esas alarak öğrencilerin kuramsal müzik bilgilerini; özgün, analitik ve performansa dayalı çıktılara dönüştürmelerini amaçlamaktadır. Programın temel yaklaşımında öğrencinin mensup olduğu medeniyetin ses mirasını ve yerel musiki kimliğini içselleştirmesi, eş zamanlı olarak küresel müzik kültürlerini evrensel bir perspektifle keşfetmesi ve bu sentez üzerinden çok boyutlu bir estetik derinlik inşa etmesi yer alır. Bu süreçte öğretim programı; teknik yetkinlik, müziksel ifade kapasitesi ve kültürel bilinç düzeyini eş güdümlü olarak geliştiren bütüncül bir pedagojik perspektife yaslanır. Nihayetinde bu program; öğrencinin sanatsal üretim kapasitesini geliştirmeyi, müziksel kimliğini güçlendirmeyi ve estetik duyarlılığı yüksek bir şahsiyetin oluşumunu destekleyen disiplinler arası bir gelişim süreci sunar.

Çalgı Eğitimi Kanun Dersi Öğretim Programı; öğrencilerin teknik ve müziksel becerilerini geliştirmenin ötesinde; millî, manevi ve evrensel değerleri özümseyerek bu değerleri birer estetik çıktı olarak müziksel icra süreçlerine tahvil etmelerini hedeflemektedir. Program; müzik estetiği, müzik tarihinin derinliği ve icra disiplinlerinin titizliği üzerine inşa edilmiş bütüncül bir öğrenme dizisine dayanmaktadır. Bu kapsamda öğretim programı; öğrencinin müziği kuramsal temelleri ve uygulamalı boyutlarıyla tecrübe etmesini, köklü bir müzik kültürü bilinci geliştirmesini ve özgün ifade biçimleri kanalıyla yüksek bir estetik farkındalık kazanmasını amaçlamaktadır. Öğrencilerin müzik eserlerini biçimsel, yapısal ve estetik unsurlar açısından analiz ederek bu unsurları tarihsel süreklilik içerisinde mukayeseli olarak gözlemlmelerine imkân tanıyan program, sanatsal bir muhakeme yetisinin gelişimini de incelemektedir.

Çalgı Eğitimi Kanun Dersi Öğretim Programı; öğrenme-öğretme uygulamalarında disiplinler arası ilişkiler kurarak müziksel icra eylemini yalnızca teknik bir beceri değil derinlikli bir düşünsel süreç olarak ele almaktadır. Program; öğrencilerin sanatsal alan becerileri bağlamında temel müziksel yetkinliklerini aktif bir katılım ve deneyim odaklı bir yaklaşımla geliştirmelerini hedeflemektedir.

Çalgı Eğitimi Kanun Dersi Öğretim Programı; sosyal-duygusal öğrenme becerileri, Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi, sistem düşüncesi ve okuryazarlık becerilerini birer yapı taşı kabul ederek, öğrencinin kültürel birikimden beslenen özgün ve nitelikli müziksel söylemler inşa etmesini desteklemektedir. Program dâhilinde yürütülen uygulama çalışmaları; teknik egzersizler, etütler ve repertuar çözümlemeleri vasıtasıyla öğrencinin sanatsal potansiyelini somut olarak ortaya çıkarmasına zemin hazırlamaktadır. Bu süreçte öğretim programı; öğrencinin benlik becerileri aracılığıyla kendini tanıma, kendini düzenleme ve kendine uyarlama; sosyal yaşam becerileri yoluyla iletişim, iş birliği ve sosyal farkındalık; ortak/birleşik beceriler yoluyla ise uyum, esneklik ve sorumlu karar verme becerilerini geliştirmenin yanı sıra Erdem-Değer-Eylem (EDE) Çerçevesi kapsamında ifade edilen değerleri ve sistem düşüncesi etrafında şekillenen okuryazarlık becerilerini kazandırmayı hedeflemektedir. Böylelikle öğrenci müziksel yaşantısı üzerinden kazandığı becerileri gündelik hayatın karmaşık problemlerini çözmede kullanabilme ve toplumsal hayata aktif, etik ve estetik bir duyarlılıkla katılım sağlama yetkinliği kazanmaktadır.

Çalgı Eğitimi Kanun Dersi Öğretim Programı; uygulama temelli bir pedagojiyle öğrencilerin otonom karar verebilen, analitik muhakeme yetisine sahip ve öz güveni yüksek müzisyenler olarak yetişmelerini hedeflemektedir. Beceri temelli öğrenmeyi merkeze alan program; millî ve manevi değerleri eğitim sürecinin ontolojik dayanakları olarak konumlandıran bütüncül bir perspektife sahiptir. Bu çerçevede program; öğrencilerin kültürel mirası estetik bir şuurla sahiplenmelerini ve bu birikimi müziksel icralarına bilinçli bir sentezle yansıtma amaçlar. Teknik yetkinliğin ötesinde bir yaklaşımla öz disiplin, sorumluluk bilinci ve kültürel aidiyet duygusu gelişmiş bireyler yetiştirilmesini esas alır. Nihayetinde bu öğretim programı; sanatsal tekâmülü millî bilinç ve evrensel değerlerle bütünleştirerek öğrencinin müziksel ve kültürel şahsiyetini tahkim etmektedir.

Öğretmen öğretim programında belirtilen ünitelerin genel çerçevesine bağlı kalarak planlamasını öğrencilerin hazırbulunusluk düzeyleri, öğrenme hızları, ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda yapmalıdır. Bu planlama yapılırken programın özel amaçları ile belirlenen öğrenme çıktıları ve süreç bileşenlerine dikkat edilmeli; ünitelerin içeriği değiştirilmeden yalnızca işleniş sırası ile yöntem ve süre planlamasında esneklik sağlanmalıdır.

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri esas alınarak hazırlanan *Çalgı Eğitimi Kanun Dersi Öğretim Programı* ile öğrencilerin

1. Millî birliğimizi ve bütünlüğümüzü pekiştiren müzik kültürü ile birikimine sahip olmaları,
2. Müziksel bilgi ve becerileriyle kültürel mirasımızı yaşatmaları ve geleceğe taşımaları,

3. Ulusal ve uluslararası düzeyde sanatsal temsil yeterliliği edinmeleri,
4. Yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası müzik etkinlikleriyle toplumun sosyal ve kültürel gelişimine katkıda bulunmaları,
5. Çalışmalarında zamanı planlı ve verimli kullanma alışkanlığı kazanmaları,
6. Kendilerini müzik yoluyla ifade etmeleri,
7. Bilinçli bir müzik dinleyicisi olmaları,
8. Müzikal duyarlılık, düşünme, yorumlama ve yaratıcılık becerilerini geliştirmeleri,
9. Türk müziği eser dağarcığına sahip olmaları,
10. Türk müziği eserlerini özelliklerine uygun seslendirmeleri,
11. Kanuna özgü teknikleri doğru ve etkili kullanmaları,
12. Kanunun akordunu yapmaları,
13. Kanunun yapısal özelliklerini tanımaları,
14. Eserleri çözümleme ve analiz etme becerisi kazanmaları,
15. Müziksel işitme, okuma ve deşifre becerilerini artırmaları,
16. İş birliği ve takım çalışması becerisi kazanmaları,
17. Bilgi ve iletişim teknolojilerini dersin verimliliğini artırma yönünde kullanmaları,
18. Eserleri usul yapılarına göre seslendirmeleri,
19. Gelişim düzeylerine ve bireysel özelliklerine uygun olarak ahlaki bütünlük ve öz farkındalık çerçevesinde öz güven ve öz disipline sahip, millî ve manevi değerleri özümsemiş, sorumluluklarını yerine getiren bireyler olmaları; dostluk, öz düzenleme, sabır, vatanseverlik, çalışkanlık, sorumluluk gibi değerleri benimsemeleri amaçlanmaktadır.

1.2. ÇALGI EĞİTİMİ KANUN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR

Çalgı Eğitimi Kanun Dersi Öğretim Programı'nın uygulanma sürecinde aşağıdaki hususlar göz önünde bulundurulmalıdır:

1. *Çalgı Eğitimi Kanun Dersi Öğretim Programı*, "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni" temel alınarak yapılandırılmıştır. Derslerin tasarlanması, ölçme ve değerlendirme süreçlerinin planlanması, ders kitaplarının ve diğer materyallerin hazırlanmasında bu metnin dikkate alınması gerekmektedir. Bütün eğitim öğretim faaliyetleri "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni"nde işaret edilen öğrenci profiline ulaşılmasını sağlayacak biçimde planlanmalı ve yürütülmelidir.
2. Program uygulanırken öğrencilerin Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi içinde millî, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerler bakımından yetkin ve erdemli bir kimlik oluşturmaları desteklenmelidir.
3. Eğitim öğretim süreçlerinde Türkçenin doğru ve etkili kullanılmasına, öğrencilerin söz varlığının ve dil becerilerinin geliştirilmesine özen gösterilmelidir.
4. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ne göre hazırlanan öğretim programlarında öğrencilere kazandırılması amaçlanan bilgi ve beceriler, öğrenme çıktısı olarak ifade edilmektedir. Çıktılar, öğretim programının ünitelerinde yer alan içerik bilgisinin ilişkili olduğu alan becerileriyle veya kavramsal becerilerle birleştirilmesi suretiyle oluşturulmaktadır. Çıktıların ve süreç bileşenlerinin uygulamaya geçirildiği öğrenme-öğretme yaşantılarında bazı uyarlamalar yapılması mümkündür.
5. Programda yer alan öğrenme-öğretme yaşantıları; öğrencilere bütüncül bir bakış açısı kazandıran, kalıcı öğrenmenin gerçekleşmesine hizmet eden, farklı öğretim yöntem ve tekniklerini uygulanmasını sağlayan, disiplinler arası ilişkileri görmeyi kolaylaştıran bir çerçevede sunulmuştur. Öğrenme-öğretme yaşantılarında öğrenme çıktıları ve süreç bileşenlerine yönelik yazılan süreçlerin tamamının uygulanması esastır. Bununla birlikte ön değerlendirme ve köprü kurma gibi öneri niteliğindeki uygulamaların planlamaları, ilgili ünitenin öğrenme çıktıları ve süreç bileşenleri başta olmak üzere ilişkilendirilen tüm eğilimler, programlar arası bileşenler, beceriler arası ilişkiler ve disiplinler arası ilişkiler dikkate alınarak yapılmalıdır.
6. Program öğrencinin bütünsel gelişimini esas alan bir özelliğe sahip olduğundan öğrenme-öğretme yaşantılarının öğrencilerin zihinsel, fiziksel, sosyal, duygusal özellikleri göz önünde bulundurularak ve sürekli değerlendirme anlayışı temel alınarak düzenlenmesi önemlidir. Bu bağlamda öğretmenlerden beklenen, öğrenme-öğretme yaşantılarını öğrencilerin özelliklerine göre ve ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde tasarlamalarıdır.

- Programda kullanılan her beceri diğer becerilerin geliştirilmesini destekler niteliktedir. Öğretmenler öğrenme-öğretme yaşıntılarını tasarlarken beceriler arası anlamsal ve ilişkisel bütünlüğe dikkat etmelidir.
- Ünite temelli yaklaşımla hazırlanan *Çalgı Eğitimi Kanun Dersi Öğretim Programı*'nın 9, 11 ve 12. sınıflarda haftada dört, 10. sınıflarda haftada iki ders saati uygulanması planlanmıştır. Programda 9. sınıf düzeyinde beş, 10. sınıf düzeyinde dört, 11. sınıf düzeyinde dört, 12. sınıf düzeyinde yedi ünite yer almaktadır.
- Programa ait ünitelerde yer alan konuların kapsamı içerik çerçevesinde belirlenmiş ve program bileşenlerinin süreçte nasıl işleteceği öğrenme-öğretme uygulamalarında gösterilmiştir.
- Öğretmen, repertuar sunumu amacıyla okul içi ve okul dışı konser etkinliklerine önem vermeli, bu konserlerin her aşamasını iyi planlamalıdır. Öğretim sürecinde gerçekleştirilecek konser etkinlikleriyle öğrencilerin sahne ve performans becerileri ile estetik duyarlılıkları geliştirilerek sanat zevki edinmeleri sağlanmalıdır.
- Millî ve dinî bayramlar, mahallî kurtuluş ve kutlama günleri, önemli olaylar, belirli gün ve haftalardan yararlanılarak öğrencilerin millî duyarlılıkları güçlendirilmeli; Türk milletine, Türk bayrağına, Türk ordusuna ve vatanına hizmet eden kişilere yönelik sevgi, saygı ve takdir duyguları geliştirilmelidir.
- Öğrenme-öğretme etkinliklerinde öğrenme çıktılarının edinilmesine yardımcı olacak görsel, işitsel ve teknolojik materyallerden yararlanılmalıdır.
- Programda ön değerlendirme ve köprü kurma kısımları öneri niteliğinde verilmiş olup bu kısımların esnek ifadelerle verilmesi TYMM yapısı gereğidir. Hazırlanacak tüm materyallerde ön değerlendirme ve köprü kurma kısımlarının TYMM yapısına uygun olarak gerçekleştirilmesi / uygulanması / yapılandırılması gerekir.

Programın Bileşenleri

Programda öğrencilere alan becerilerinin yanı sıra kavramsal becerilerin, sosyal-duygusal öğrenme becerilerinin, okuryazarlık becerilerinin, değerlerin, eğilimlerin, beceriler arası ve disiplinler arası bakış açısının kazandırılması da amaçlanmaktadır. Bu nedenle *Çalgı Eğitimi Kanun Dersi Öğretim Programı* uygulanırken belirtilen ve öğrenme-öğretme yaşantılarıyla ilişkilendirilen bileşenler dikkate alınmalıdır.

Programın uygulanma sürecinde bilgi ve becerilerin içerik çerçevesiyle anlamlı bir bütünlük oluşturması sağlanırken programlar arası bileşenler (sosyal-duygusal öğrenme becerileri, değerler, eğilimler, okuryazarlık becerileri) de öğrenmenin anlamlı bir parçası hâline getirilmelidir. Değerlerin, eğilimlerin, okuryazarlık ve sosyal-duygusal öğrenme becerilerinin notla değerlendirilmesi gerekmemektedir ancak gelişimi değerlendirmek amacıyla performans görevi, ödev gibi ölçme araçlarında ve dereceli puanlama anahtarlarında dikkate alınan ölçütler arasında bu bileşenlere de yer verilebilir.

Öğrenme Kanıtları (Ölçme ve Değerlendirme)

*Çalgı Eğitimi Kanun Dersi Öğretim Programı*nda ölçme ve değerlendirme süreçlerinin amaçlarına ve dersin öğrenme çıktılarına yönelik kanıt oluşturabilecek araçlar sunulmuştur. Öğrencilerin öğrenme stillerindeki farklılıklar göz önünde bulundurulduğunda, bütün öğrenciler için genelgeçer, tek tip bir ölçme ve değerlendirme anlayışından söz etmek mümkün olmadığından öğrenci performansını belirlemek amacıyla farklı özelliklere sahip ölçme yöntemlerinden elde edilen birden fazla kanıtı ihtiyaç duyulmuştur. Bu kapsamda kanun dersiyle ilgili ölçme ve değerlendirme süreçleri tasarlanırken aşağıdaki hususlar dikkate alınmıştır:

- Programda bireysel farklılıkları gözeten, öğrenmeyi teşvik eden, öğrenme-öğretme yaklaşımlarıyla uyumlu ölçme ve değerlendirme araçlarına yer verilmiştir. Bu araçlar, öğrencilerin gelişimini izlemeye olanak tanıyacak şekilde esnek ve uygulanabilir niteliktedir. Ölçme ve değerlendirme süreçleri yapılandırılırken bu süreçlerin programın tüm bileşenleriyle bütünlük içinde olmasına özen gösterilmiştir.
- Programda her öğrenme çıktısına ilişkin en az bir öğrenme kanıtı sunulmuştur. Değerler, eğilimler, sosyal-duygusal öğrenme ve okuryazarlık becerileri öğrenme-öğretme uygulamalarının bir parçası olduğu ve içeriğe dâhil edildiği için bu alanlara ilişkin ölçme ve değerlendirme araçları ayrıca belirtilmemiştir.
- Programda öğrenme kanıtları olarak sunulan ölçme ve değerlendirme araçları, süreç ve ürüne dayalı değerlendirme yapılması amacıyla tasarlanmıştır. Ölçme araçları belirlenirken bunların ünitelerde yer verilen tüm öğrenme çıktılarını kapsaması hedeflenmiştir. Her üniteye bulunan ölçme ve değerlendirme araçları öğretmenlere örnek teşkil etmesi amacıyla

- sunulmuştur. Öğretmenlerden bu araçları kullanmaları, gerekli durumlarda uyarlamaları veya farklı araçları sürece dâhil etmeleri beklenmektedir.
4. Ölçme ve değerlendirme yöntemleri öğrencilerin yetenek, ihtiyaç ve özel durumlarına göre çeşitlendirilerek öğrenciler tarafından kazanılan veya geliştirilen becerilerin yansıtılmasını sağlamalıdır. Öğrenme çıktılarının ölçülmesi ve değerlendirilmesinde öğrencilere ilgi çekici, müzikal pratikler ve performanslarla ilişkili görevler verilmeli; yargısal nitelikten uzak, motive edici geri bildirimler yapılmalıdır. Süreç içerisinde dijital teknolojilerden yararlanılabilir.
 5. Programdaki ünitelere ait kavramsal becerilerin ve alan becerilerinin ölçülmesinde dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi, gözlem formu, çalışma yaprağı, kısa cevaplı ve açık uçlu sorular ile öz, akran, grup değerlendirme formları gibi ölçme araçlarından yararlanılmalıdır. Öğrenmeler süreç boyunca izlenmeli, değerlendirilmeli ve öğrencilere geri bildirimde bulunulmalıdır. Geri bildirim; öğrencilerin değerlendirme süreçlerine katıldığı öz, akran, grup değerlendirme formu gibi ölçme araçlarını inceleyerek kendilerine yönelik nesnel değerlendirmeler yapmalarına katkıda bulunması bakımından önemlidir.
 6. Programın her ünitesinde performans görevlerine yer verilmiştir. Bu görevlerde çalgı performansı odaklı ürünler ile araştırma ve analiz odaklı ürünler hazırlanması beklenmektedir.
 7. Performans görevlerinin değerlendirilmesinde kullanılan ölçme araçlarındaki ölçütler belirlenirken öğrenme çıktısının süreç bileşenleri ve görevin özellikleri dikkate alınmıştır. Örneğin eserlerin kanunla doğru ve müzikal şekilde seslendirilmesi performans görevi; makam bilgisinin uygulanması, usul, kanuna özgü tekniklerin uygulanması, enstrüman hâkimiyeti vb. ölçütler baz alınarak değerlendirilebilir. Bu süreçte öz, akran ve grup değerlendirme formları da kullanılarak öğrencilerin değerlendirme süreçlerine katılması sağlanabilir.
 8. Programda önerilen ölçme ve değerlendirme yöntemleri, öğretmen rehberliğinde ve öğrencilerin etkin katılımıyla yürütülebilecek şekilde tasarlanmış ve tüm öğrenme sürecine entegre edilmiştir.
 9. Öğretim tasarımının öğrencilerin ihtiyaçlarına göre bireyselleştirilmesi ve öğrencilerin müziksel gelişimlerinin takip edilmesi, eğitim teknolojileri ve çevrim içi öğrenme platformlarıyla desteklenmelidir.

Öğrenme-Öğretme Yaşantıları

Çalgı Eğitimi Kanun Dersi Öğretim Programı, öğrencinin bütüncül gelişimini temel almaktadır. Bu gelişimi desteklemek amacıyla öğrenme-öğretme sürecinde sunulan etkinlikler; belirlenen çıktı, beceri, eğilim ve değerlerin kazandırılmasına yönelik planlanmıştır. Programın öğrenme-öğretme yaşantıları bölümünde çeşitli örneklerle yer verilmiştir. Öğretmenlerden bu örneklerden yola çıkarak öğrenme-öğretme yaşantılarını öğrenci gruplarının özelliklerine göre değiştirmeleri, uyarlamaları ya da yeni etkinlikler geliştirmeleri beklenmektedir. Ünitelerin işleniş sırası ve ünitelere ayrılan süre öğretim programında belirtilmiştir ancak öğretmen tarafından yapılacak planlamalarda öğrenci düzeyleri dikkate alınmalıdır.

- Programda her ünite için belirlenen temel kabuller güzel sanatlar lisesi öğretim programlarında yer alan konular göz önünde bulundurularak belirlenmiştir. Öğrenme-öğretme yaşantıları gerçekleştirilirken ön değerlendirme sürecinde öğrencilerin temel kabullerde yer alan bilgilere sahip olma durumlarının kontrol edilmesi, gerekli durumlarda temel kabullere ilişkin öğrenme ihtiyaçlarının karşılanması gerekmektedir.
- Programın uygulanmasında bağlamsal ve yaşantısal öğrenmenin esas alınması, araştırma ve sorgulamaya dayalı bir sürecin yapılandırılması gerekmektedir. Bu süreci desteklemek üzere öğrenciyi merkeze alan öğretim yöntemlerine (etkileşimli ve iş birlikli öğrenme, sorgulama temelli öğrenme, tartışma, gösterip yaptırma) yer verilmeli ve program öğrencilerin çok yönlü gelişimlerine katkıda bulunacak öğretim yöntem ve teknikleriyle zenginleştirilmelidir. Ayrıca araştırma sürecine katkıda bulunmak için öğretmenler tarafından öğrencilere ön hazırlık yaptırılması ve müziğin hem sanatsal hem bilimsel boyutuna yönelik kaynaklardan oluşan bir sınıf kitaplığı kurulması da önemli görülmektedir.
- Programın uygulanmasında öğrenme süreci; öğretmenin rehber ve kolaylaştırıcı bir rol üstleneceği, öğrencinin merkeze alınacağı ve aktif katılımının sağlanacağı şekilde düzenlenmelidir. Bu nedenle düşüncelerin özgürce paylaşılabilmesi, sosyal ve duygusal becerilerin gelişiminin desteklendiği bir sınıf iklimi oluşturulmalıdır.
- Programda müziğin sanatsal ve bilimsel boyutlarıyla gerçek hayat arasında kurulacak ilişkilerin altı çizilmektedir. Bu ilişkileri güçlendirmek amacıyla hem okul içi öğrenme ortamlarından hem de Millî Eğitim Bakanlığına ait dijital platformlardan yararlanılabilir.

- Öğrenme-öğretme uygulamalarında müzik disiplini ile ilgili kavramların ve kavramlar arası ilişkilerin öğrenilmesini desteklemek üzere afiş, broşür gibi görsel materyallerden yararlanılması önerilmektedir. Bu amaçla tablo, şekil ve yapılandırılmış gridden yararlanılabilir. Bunların yanı sıra öğretmenlerden öğrencileri bu tür materyalleri kullanmaya ve hazırlamaya yönlendiren öğrenme süreçleri oluşturmaları beklenmektedir. Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri ve öğrenme profilleri göz önünde bulundurularak öğrenme çıktılarıyla tutarlılık gösteren farklı öğretim materyalleri (bilgi notu, sunum, etkinlik, çalışma yaprağı, okuma parçası gibi) yapılandırılmalı ve kullanılmalıdır. Söz konusu materyallerden sunum ve okuma parçaları hazırlanırken edebiyat öğretmenleri ile etkinlik ve çalışma yaprağı hazırlanırken zümre öğretmenleri ile iş birliği yapılmalıdır. Programın uygulanmasında öğretmenlerden hem öğretim teknolojilerini hem teknoloji tabanlı öğretim yöntemlerini anlamlı öğrenmeyi destekleyecek biçimde kullanmaları beklenmektedir. Bu kapsamda video, sunu, animasyon gibi materyaller ile dijital öyküleme gibi teknoloji tabanlı öğretim yaklaşımları da sürece dâhil edilmelidir.
- Köprü kurma aşamasında öğrencinin önceki kademelerde edindiği bilgi ve beceriler ile programda yer alan bilgi ve beceriler ilişkilendirilerek günlük hayatla bağ kurulmalıdır.

Farklılaştırma

Çalgı eğitimi kanun dersinin planlanma ve uygulanma sürecinde öğrencilerin bireysel farklılıkları göz önünde bulundurulmalıdır. Bu doğrultuda öğretim süreci öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına, gelişim düzeylerine ve öğrenme özelliklerine göre yapılandırılmalı; farklılaştırılmış öğretim yaklaşımlarına başvurulmalıdır. Farklılaştırma kapsamında “zenginleştirme” ve “destekleme” başlıkları altında çeşitli stratejiler geliştirilerek her öğrencinin potansiyeline uygun öğrenme ortamları oluşturulması hedeflenmektedir.

Farklılaştırılmış kanun eğitimi uygulamalarında öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri, ilgi alanları, öğrenme stilleri ve gelişim süreçleri dikkate alınarak içerik, süreç ve ürün bu özelliklere uygun hâle getirilmelidir. Öğrenme ortamları da öğrencilerin müzikal nitelikleri ve teknik yeterlilikleri dikkate alınarak yapılandırılmalıdır. Bu kapsamda her öğrencinin eğitimden en üst düzeyde faydalanabilmesi için hem zenginleştirici (ileri düzey öğrenciler için) hem destekleyici (ilave yönlendirmeye ihtiyaç duyan öğrenciler için) etkinliklerle farklı öğrenme düzeylerine uygun öğretim planları hazırlanmalıdır. Örneğin müzikal kapasitesi gelişim aşamasında olan bir öğrenci için temel teknik becerilere odaklanan egzersizler, müzikal kapasitesi daha iyi olan bir öğrenci için öğrenilen makamlarda doğaçlama yapma gibi ileri düzey uygulamalar tercih edilebilir. Farklılaştırma bölümü ders kitaplarında yer almayacaktır.

1.3. ÇALGI EĞİTİMİ KANUN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÜNİTE, ÖĞRENME ÇIKTISI SAYISI VE SÜRE TABLOLARI

9. SINIF ÇALGI EĞİTİMİ KANUN DERSİ

ÜNİTE	Öğrenme Çıktı Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. KANUN ÇALMADA TEMEL DAVRANIŞLAR	4	52	36
2. ÇARGÂH MAKAMI	1	16	11
3. BUSELİK MAKAMI	1	24	17
4. KÜRDİ MAKAMI	1	20	14
5. RAST MAKAMI	1	24	17
OKUL TEMELLİ PLANLAMA*	-	8	5
TOPLAM	8	144	100

10. SINIF ÇALGI EĞİTİMİ KANUN DERSİ

ÜNİTE	Öğrenme Çıktı Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. AKTARIM (TRANSPOZE)	1	26	36
2. UŞŞAK VE BAYATİ MAKAMLARI	1	16	22
3. HÜSEYNİ MAKAMI	1	10	14
4. HİCAZ AİLESİ MAKAMLARI	1	16	23
OKUL TEMELLİ PLANLAMA*	-	4	5
TOPLAM	4	72	100

11. SINIF ÇALGI EĞİTİMİ KANUN DERSİ

ÜNİTE	Öğrenme Çıktı Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. TEKNİK ÇALIŞMALAR	1	48	33
2. KARCİĞAR MAKAMI	1	28	20
3. SEGÂH MAKAMI	1	32	22
4. HÜZZAM MAKAMI	1	28	20
OKUL TEMELLİ PLANLAMA*	-	8	5
TOPLAM	4	144	100

12. SINIF ÇALGI EĞİTİMİ KANUN DERSİ

ÜNİTE	Öğrenme Çıktı Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. TEKNİK ÇALIŞMALAR	1	40	28
2. MAHUR MAKAMI	1	16	11
3. ACEMAŞİRAN MAKAMI	1	16	11
4. NİHAVENT MAKAMI	1	16	11
5. KÜRDİLİHİCAZKÂR MAKAMI	1	18	13
6. SUZİNAK MAKAMI	1	16	11
7. HİCAZKÂR MAKAMI	1	16	11
OKUL TEMELLİ PLANLAMA*	-	6	4
TOPLAM	7	144	100

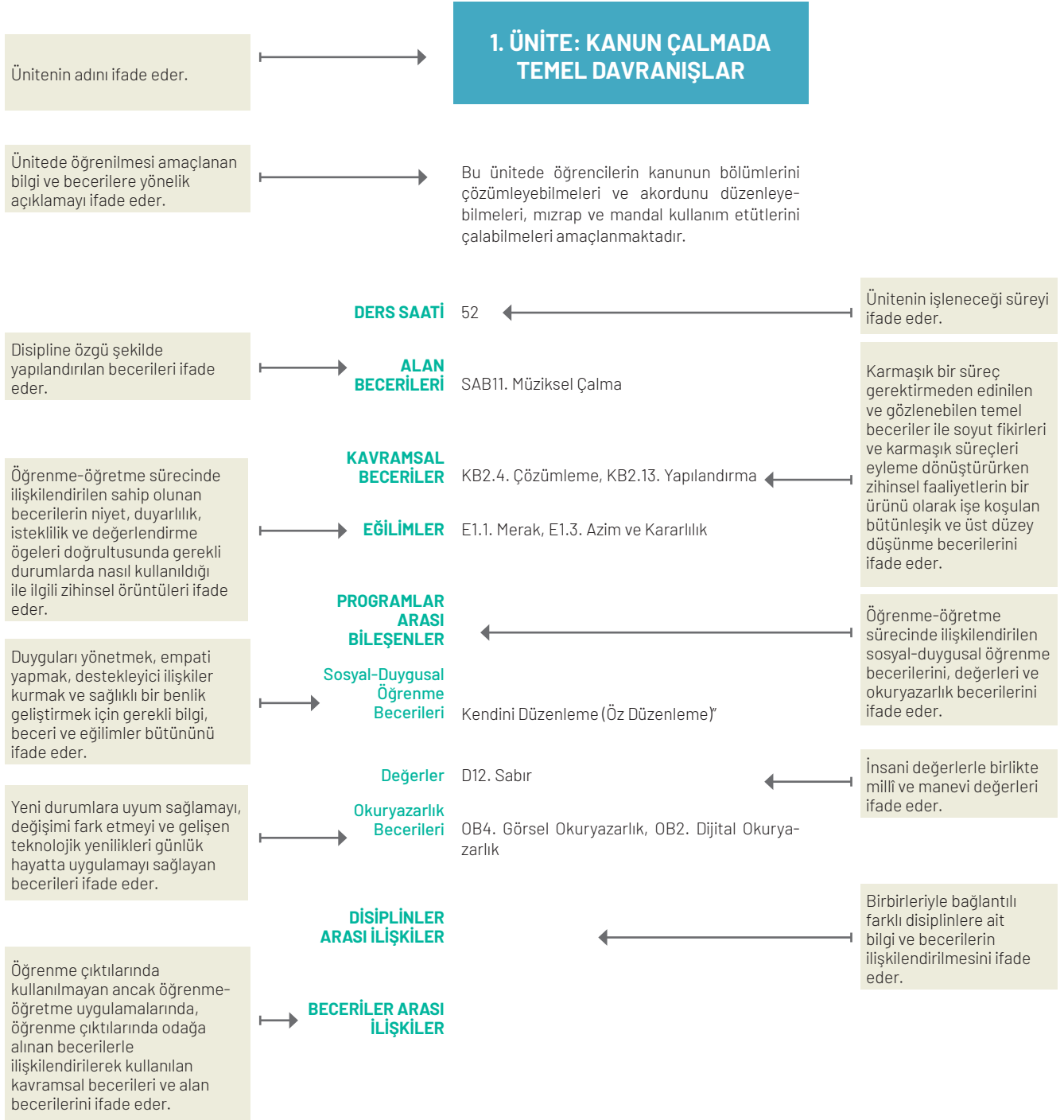
* **OKUL TEMELLİ PLANLAMA:** Zümre öğretmenler kurulu tarafından ders kapsamında yapılması kararlaştırılan çalışmalar (okul dışı öğrenme etkinlikleri, araştırma ve gözlem, sosyal etkinlikler, proje çalışmaları, yerel çalışmalar, okuma çalışmaları vb.) için ayrılan süredir. Çalışmalar için ayrılan süre eğitim öğretim yılı içinde planlanır ve yıllık planlarda ifade edilir.

1.4. ÇALGI EĞİTİMİ KANUN DERSİ KİTAP FORMA SAYILARI VE EBATLARI

DERS KİTABI	FORMA SAYISI	KİTAP EBADI
ÇALGI EĞİTİMİ KANUN DERSİ 9. SINIF	12-14	19,5 cm X 27,5 cm
ÇALGI EĞİTİMİ KANUN DERSİ 10. SINIF	11-13	19,5 cm X 27,5 cm
ÇALGI EĞİTİMİ KANUN DERSİ 11. SINIF	11-13	19,5 cm X 27,5 cm
ÇALGI EĞİTİMİ KANUN DERSİ 12. SINIF	12-14	19,5 cm X 27,5 cm

1.5. ÇALGI EĞİTİMİ KANUN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

Çalgı Eğitimi Kanun Dersi Öğretim Programı 9, 11 ve 12. sınıflarda haftada 4 ders saati, 10. sınıflarda haftada 2 ders saati uygulanmak üzere geliştirilmiş olup, ünitelerin yapısı ve bu yapıya ilişkin açıklamalar aşağıda şematik olarak sunulmuştur.

Öğrenme-öğretme yaşantıları sonunda öğrenciye kazandırılması amaçlanan bilgi, beceri ve becerilerin süreç bileşenlerini ifade eder.

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ÇEK.9.1.1. Kanunun bölümlerini çözümleyebilme

- Kanunu oluşturan parçaları belirler.
- Kanunu oluşturan parçalar arasındaki ilişkileri belirler.

Dersin kodu
Sınıf seviyesi
Ünite numarası
Öğrenme çıktısı numarası

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Kanunun Bölümleri
Kanunun Akordu
Mızrap Çalışmaları
Mandal Çalışmaları

Öğrenme-öğretme sürecinde ele alınan bilgi kümesini (konuya/alt konuya ilişkin sınırlar) ifade eder.

Anahtar Kavramlar

anahtar, baş eşik, burgu, deri, eşik, fletto, köprü, mandal, mızrap, yüksük

Disipline ait başlıca anahtar kavramları ifade eder.

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu üniteadaki öğrenme çıktıları; kontrol listesi, eşleştirme tablosu, performans görevi, dereceli puanlama anahtarı, çalışma yaprağı ve gözlem formu ile değerlendirilebilir.

Öğrenme çıktılarının değerlendirilmesi ile uygun ölçme ve değerlendirme araçlarını ifade eder.

Öğrenme çıktıları, eğilim, programlar arası bileşenler, beceriler arası ilişkiler ve öğrenme kanıtları arasında kurulan ve anlamlı ilişkilere dayanan öğrenme-öğretme sürecini ifade eder.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin geçmiş yıllarda aldıkları müzik dersleri aracılığıyla temel müzik terimleri (ezgi, ritim, melodi, çalgı vb. ölçütler) hakkında ön bilgilere sahip oldukları kabul edilmektedir.

Önceki öğrenme-öğretme süreçlerinden getirildiği kabul edilen bilgi ve becerileri ifade eder.

Yeni bilgi ve becerilerin öğrenilmesi için sahip olunması gereken ön bilgileri ve/veya becerileri ifade eden temel kabullerin değerlendirilmesi ile öğrenme sürecindeki ilgi ve ihtiyaçların belirlenmesini ifade eder.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere önceki öğrenme-öğretme yaşantılarına yönelik "Nota değerleri hakkında neler biliyorsunuz? Açıklayınız.", "Daha önce karşılaştığınız çalgıları ve bu çalgılarla ilgili bildiklerinizi açıklayınız.", "Herhangi bir çalgı çaldınız mı? Deneyiminizi ayrıntılarıyla anlatınız.", "Bugüne kadar öğrendiğiniz veya hatırladığınız ezgiler nelerdir?" soruları sorulabilir.

Köprü Kurma

Öğrencilere kısa bir kanun icrası (basit mızrap çalışması vb.) dinletilebilir.

Mevcut bilgi ve beceriler ile edinilecek bilgi ve beceriler arasında bağlantı oluşturma sürecinin yanı sıra edinilecek bilgi ve beceriler ile günlük hayat deneyimleri arasında bağ kurmayı ifade eder.

Hedeflenen öğrenci profili ve temel öğrenme yaklaşımları ile uyumlu öğrenme-öğretme yaşantılarının hayata geçirildiği uygulamaları ifade eder.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

ÇEK.9.1.1

Kanun çalgısı veya büyük bir kanun görseli gösterilerek öğrencilerin konuya dikkatleri çekilir (E1.1). Öğrencilere kanunun tarihsel geçmişini ve bölümlerini anlatan bilgi görselleri verilir.

Öğrenme profilleri bakımından farklılık gösteren öğrencilere yönelik çeşitli zenginleştirme ve desteklemeye ilişkin öğrenme-öğretme yaşantılarını ifade eder.

FARKLILAŞTIRMA Zenginleştirme

Öğrencilerden verilen mızrap çalışması etütlerini sağ el yerine sol el ile başlayarak çalmaları istenebilir.

Akranlarından daha ileri düzeydeki öğrencilere genişletilmiş ve derinlemesine öğrenme fırsatları sunan, onların bilgi ve becerilerini geliştiren öğrenme-öğretme yaşantılarını ifade eder.

Destekleme

Öğrencilerden verilen mızrap çalışmalarını daha yavaş tempoda çalmaları istenebilir.

Öğretmenin ve programın güçlü ve iyileştirilmesi gereken yönlerinin öğretmenlerin kendileri tarafından değerlendirilmesini ifade eder.

ÖĞRETİM YANSITIMLARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

Öğrenme sürecinde daha fazla zaman ve tekrara ihtiyaç duyan öğrencilere ortam, içerik, süreç ve ürün bağlamında uyarlanmış öğrenme-öğretme yaşantılarını ifade eder.

2. ÇALGI EĞİTİMİ KANUN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NDA YER ALAN ÜNİTELER

9. SINIF

1. ÜNİTE: KANUN ÇALMADA TEMEL DAVRANIŞLAR

Bu üniteye öğrencilerin kanunun bölümlerini çözümleyebilmeleri ve akordunu düzenleyebilmeleri, mızrap ve mandal kullanım etütlerini çalabilmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 52

**ALAN
BECERİLERİ** SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** KB2.4. Çözümleme, KB2.13. Yapılandırma

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği

Değerler D7. Estetik, D12. Sabır, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Fen Bilimleri

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** FBAB8. Bilimsel Çıkarım Yapma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ÇEK.9.1.1. Kanunun bölümlerini çözümleyebilme

- a) Kanunu oluşturan parçaları belirler.
- b) Kanunu oluşturan parçalar arasındaki ilişkileri belirler.

ÇEK.9.1.2. Kanunun akordunu yapılandırabilme

- a) Tellerini incelediği kanunun akorduyla alakalı hiyerarşik, nedensel ya da mantıksal ilişkileri ortaya koyar.
- b) Tespit ettiği ilişkilerle ilgili ön bilgilerden yararlanarak kanunun akort düzeninde uyumlu bir bütün oluşturur.

ÇEK.9.1.3. Ellerin kanun üzerindeki konumuna dikkat ederek mızrap etütlerini çalabilme

- a) Verilen mızrap çalışmalarını çözümler.
- b) Kanuna özgü duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Kanuna özgü mızrap vuruşları tekniğini kullanır.
- ç) Verilen mızrap çalışmalarında müziksel bileşenleri uygular.

ÇEK.9.1.4. Mandal kullanımı etütlerini çalabilme

- a) Verilen mandal çalışmalarını çözümler.
- b) Kanuna özgü duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Kanuna özgü mandal tekniğini kullanır.
- ç) Verilen mandal çalışmalarında müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Kanunun Bölümleri
Kanunun Akordu
Mızrap Çalışmaları
Mandal Çalışmaları

Anahtar Kavramlar

anahtar, baş eşik, burgu, deri, eşik, fleto, köprü, mandal, mızrap, yüksek

ÖĞRENME KANITLARI

(Ölçme ve Değerlendirme)

Bu ünitedeki öğrenme çıktıları; kontrol listesi, eşleştirme tablosu, performans görevi, dereceli puanlama anahtarı, çalışma yaprağı ve gözlem formu ile değerlendirilebilir.

Öğrencilerden kanunun bölümleri ile ilgili açıklamalardan yola çıkarak kanun görseli üzerinde parçaların yerlerini bulmaları, akış şemasında boş bırakılan kutulara sesin oluşum ve yayılma sürecinde görev alan bölümlerin adlarını yazmaları, notaların Türk müziği perde karşılıklarını bulmaları istenebilir. Yapılan çalışmalar kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Öğrencilerden verilen bilgilerden hareketle akortlama basamaklarını uygulayarak kanunu akort etmeleri istenebilir. Öğrencilerin kendilerini öz değerlendirme formu ile değerlendirmeleri sağlanabilir. Akort etme işlemi dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir. Öğrenciler gösterilen kanunu tutuş ve mızrap pozisyonunu sergilemek için kontrol listesi kullanabilirler.

Mızrap ve mandal çalışması etütlerinin değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı kullanılabilir.

Öğrencilere kanunun yapısal bileşenlerini tanıtan ve bu bileşenler arasındaki ilişkileri açıklayan bir sunum hazırlamaya yönelik performans görevi verilebilir. Bu performans görevi; bilgi içeriği, sunum becerisi, açıklama netliği, görselleri kullanma yetkinliği ölçütlerini içeren dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin telli çalgılarda sesin tellerin titreşimiyle oluştuğunu ve çalgıların bölümlerinin ses oluşumunda birlikte görev yaptığını temel düzeyde bildikleri kabul edilmektedir.

Öğrencilerin temel el-parmak hareketlerini uygulayabilecek bedensel hazır oluştaya sahip oldukları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci Öğrencilerin telli çalgılara ilişkin mevcut bilgi ve deneyimlerini ortaya çıkarmak amacıyla “telli çalgılar kavram haritası” kullanılabilir. Bu çalışma ile öğrencilerin telli çalgı bölümlerini tanıma, sesin oluşumuna ilişkin düşüncelerini ifade etme ve yeni öğrenmelere zemin oluşturan kavramsal bağlar kurma düzeyleri gözlemlenebilir.

Öğretmen tarafından temel el-parmak hareketleri gösterilebilir. Öğrencilerin bu hareketleri taklit ederek denemeleri sağlanabilir. Böylece öğrencilerin bedensel hazır oluşları ve el-parmak koordinasyonları gözlemlenebilir.

Köprü Kurma Öğrencilerin aşağıdaki açıklamaları yaparken kanunun bölümleri, akordu, mandalları ile kanuna özgü duruş ve tutuş arasında ilişki kurmaları sağlanabilir.

Öğrencilerden “Kanundaki teller farklı çalgılara takılsaydı sizce bu çalgılardan kanundakiyle aynı ses mi çıkardı? Neden?” sorusu hakkındaki fikirlerini ifade etmeleri istenebilir.

Öğrencilerden günlük hayatta kullandıkları cihazlarda yaptıkları küçük ayarların çalışma düzenini nasıl etkilediğini göz önünde bulundurarak “Kanunda mandal ve tel düzeninde yapılan değişiklikler de benzer sonuçlar doğurur mu? Neden?” sorusunu cevaplamaları istenebilir.

Öğrencilerden bir işi yaparken, vücutlarını yanlış konumlandırırlarında hareketlerinin zorlaştığını fark ettikleri deneyimlerinden yola çıkarak beden duruşunun hareketler üzerindeki etkisini açıklamaları ve bu etkinin kanun çalarken doğru pozisyonla nasıl ilişkilendirilebileceğini değerlendirmeleri istenebilir.

Öğrencilere telefonda bir harfe uzun basınca aynı tuştan farklı bir harf çıktığı, tuş aynı olmasına ve küçük bir dokunuşta bulunulmasına rağmen sonucun değiştiği bilgisi verilir. Öğrencilerden “Sizce kanunda da aynı telden farklı sesler çıkmasını sağlayan bir sistem olabilir mi?” sorusuna cevap vermeleri istenebilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

ÇEK.9.1.1

Kanun çalgısı görseli verilerek ve kanunla ilgili sorular sorularak öğrencilerin dikkatleri çekilir **(E1.1)**. Öğrencilere kanunun bölümlerini anlatan bilgi notları verilir. Öğrenciler öğretmen rehberliğinde gruplara ayrılır. Öğrencilerin verilen bilgi notlarından yola çıkarak kanun çalgısı görseli üzerinde kanunun bölümlerini bulmaları sağlanır. Öğrencilere akış şeması verilerek onlardan boş bırakılan kutulara sesin oluşum ve yayılma sürecinde görev alan bölümlerin adlarını yazmaları istenir **(SDB2.2)**. Yapılan çalışma öğrenci kontrol listesiyle değerlendirilebilir.

Öğrencilere kanunun telleri, kanunun ses sahası ve tel isimlerinin Türk müziği karşılıkları hakkında bilgi veya bilgi görselleri verilir **(OB4)**. Öğrencilerin Türk müziği perdeleri ve nota karşılıklarını bulmaları istenir. Yapılan çalışma öğrenci kontrol listesiyle değerlendirilebilir.

ÇEK.9.1.2

Kanun akordunda tellerin basınç dengesinin önemini kavramaları için öğrencilerden “Tahterevallinin bir tarafına ağır, diğer tarafına hafif bir kişi oturduğunda nasıl bir denge oluşur? Bunun nedeni sizce nedir?”, “Tahterevallinin dengesini sağlamada yalnızca ağırlık mı etkilidir? Oturulan yerin merkeze uzaklığının denge üzerinde etkisi var mıdır? Düşüncelerinizi gerekçeleriyle açıklayınız.” vb. sorular sorulabilir (**FBAB8**). Verilen cevaplardan yola çıkılarak öğrencilere “Kanunu akortlarken tellerin hangi bölgesinden başlamak gerektiğini düşünüyorsunuz?” sorusu yöneltilebilir ve onlardan bu cevaplarının nedenini kendi ifadeleriyle açıklamaları istenebilir (**SDB2.1**).

Öğrencilere Türk müziği perdeleri ile Batı müziği ses adları arasındaki farkı anlatan bilgi görselleri verilebilir. Verilen akort hiyerarşisi doğrultusunda gösterip yaptırma yönteminin uygulanması suretiyle öğrencilerden dijital akort aletini kullanarak ve akortlama basamaklarını sabırla uygulayarak kanunu akort etmeleri beklenir (**E1.3, SDB1.2, D12.3, OB2**). Yapılan çalışma dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÇEK.9.1.3

Öğrencilere mızrap kullanımıyla alakalı kısa bir bilgi notu verilir. Meraklarını uyandırmak için öğrencilere kanun icracısı bir sanatçıya ait mızrap vuruşlarının gözlemlenebildiği video kayıtları izletilir (**E1.1**). Mızrap vuruşları uygulamalı olarak gösterilir. Mızrap kullanımı, hakkında bilgi verilir. Öğrencilerin mızrap çalışması yapabilmeleri için onlara basit ve bileşik usul kavramlarıyla alakalı bilgi görseli verilir. Öğrencilerden verilen mızrap çalışmalarının süre değerlerini, sağ ve sol el konumunu çözümlemeleri istenir.

Kanuna özgü duruş ve tutuş pozisyonu öğretmen tarafından uygulamalı olarak gösterilir. Öğrencilerin ayna karşısında kendi duruş ve tutuşlarını kontrol ederek doğru pozisyonu sergilemeleri sağlanır. Doğru duruş ve tutuş, kontrol listesi ile değerlendirilebilir. Öğrenciler kanuna özgü duruş ve tutuş pozisyonuna dikkat ederek ve mızrap vuruşları tekniğini kullanarak verilen mızrap çalışmalarında müziksel bileşenleri uygular (**E1.3, D7.3, D12.3**). Çalınan etütler dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÇEK.9.1.4

Meraklarını uyandırmak için öğrencilere kanun icracısı bir sanatçıya ait mandal kullanımının gözlemlenebildiği video kayıtları izletilir (**E1.1**). Mandal kullanımı uygulamalı olarak gösterilir. Öğrencilerin mandal çalışması yapabilmeleri için onlara Türk müziğinde değiştirici işaretler ve koma değerleriyle alakalı bilgi görseli verilir (**OB2**).

Öğrenciler verilen mandal çalışmalarının süre değerlerini ve sol elin mandal konumunu çözümler. Kanuna özgü duruş ve tutuş pozisyonu öğretmen tarafından uygulamalı olarak gösterilir. Öğrencilerin ayna karşısında kendi duruş ve tutuşlarını kontrol ederek doğru pozisyonu sergilemeleri sağlanır. Doğru duruş ve tutuş, kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Öğrenciler kanuna özgü duruş ve tutuş pozisyonuna dikkat ederek ve mandal değiştirme tekniğini kullanarak verilen mandal çalışmalarında müziksel bileşenleri uygular (**E1.3, D7.3, D12.3**). Çalınan etütler dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

Performans görevi olarak öğrencilerden kanunun yapısal bileşenlerini tanıtan ve bu bileşenler arasındaki ilişkileri açıklayan bir sunum hazırlamaları istenebilir (**D16.3**). Bu performans görevi dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden verilen mızrap çalışması etütlerini sağ el yerine sol el ile başlayarak çalmaları istenebilir.

Destekleme Öğrencilerden verilen mızrap çalışmalarını daha yavaş tempoda çalmaları istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. ÜNİTE: ÇARGÂH MAKAMI

Bu ünite de öğrencilerin çargâh makamında verilen seyir ve eserleri çalabilmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

**ALAN
BECERİLERİ** SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarlama (Öz Yansıtma)

Değerler D3. Çalışkanlık, D7. Estetik, D12. Sabır, D16. Sorumluluk, D19. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** -

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.14. Yorumlama, SAB7. Müziksel Okuma, SAB9. Müziksel Dinleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ÇEK.9.2.1. Çargâh makamında verilen seyir ve eserleri çalabilme

- a) Çargâh makamına ait seyir ve eserleri çözümler.
- b) Çargâh makamına ait seyir ve eserleri çalarken kanuna özgü duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Kanuna özgü mızrap vuruş tekniğini kullanır.
- ç) Müziksel bileşenleri ezgisel ve ritmik yapıya uygun şekilde uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Çargâh Makamı

Anahtar Kavramlar

basit makam, donanım, durak

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu ünitedeki öğrenme çıktıları; açık uçlu sorular, kısa cevaplı sorular, öğrenci gözlem formu, kontrol listesi, öz değerlendirme formu, dereceli puanlama anahtarı ve performans görevi ile değerlendirilebilir.

Çargâh makamında verilen seyir ve eserleri müziksel söyleme çalışmalarının değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı, doğru duruş ve tutuş becerisinin değerlendirilmesinde kontrol listesi, kanuna özgü mızrap vuruş tekniğinin değerlendirilmesinde öğretmen kontrol listesi, müziksel bileşenlerin ezgisel ve ritmik yapıya uygun şekilde uygulanmasının değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı ile kullanılabilir.

Öğrencilere öğretmenin TRT repertuarından belirlediği listeden çargâh makamında bestelenmiş üç eser seçerek bu eserleri doğru ve müzikal biçimde çalmaya yönelik bir performans görevi verilebilir. Bu performans görevi; usul, makam bilgisinin uygulanması, mızrap vuruş tekniklerinin doğru kullanılması ve enstrüman hâkimiyetinin sağlanması ölçütlerini içeren dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin Türk müziği çalgıları, Türk halk müziği ve Türk sanat müziği hakkında genel bilgiye sahip oldukları, kanunun tellerinden ses çıkarabildikleri, kanunu akort edebildikleri ve basit mandal kullanımı yapabildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerden çalgılarının akordunu kontrol etmeleri, gerekiyorsa akortlama basamaklarını uygulayarak çalgılarını akort etmeleri istenebilir.

Öğrencilere basit bir ezgi verilir. Öğrencilerden kanuna özgü duruş ve tutuş pozisyonuna dikkat ederek ve mızrap vuruşları tekniğini kullanarak tellerden temiz ses çıkarmaları, verilen ezgiyi mandal kullanarak doğru şekilde çalmaları istenebilir.

Öğrencilere "Kanunda kaç tane tel vardır?", "Kanun çalgısı kaç oktavdır?", "Aralarında boşluk bulunan mandal grupları nelerdir?", "Aralarında boşluk bulunmayan mandal grupları nelerdir?", "Kanunu akort etmek için hangi yöntemler kullanılır?" vb. sorular yöneltilebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilere majör tonda bestelenmiş marş dinletilebilir. Bu marşın duyusunun çargâh makamına benzemesinden hareketle öğrencilerin majör tondaki dizi aralıkları ile çargâh makamının nota basamakları arasında ilişki kurmaları sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

ÇEK.9.2.1

Müziksel belleklerini güçlendirmek ve doğal güzellikleri koruma bilinçlerini geliştirmek için öğrencilere çargâh makamındaki *Güzel Yurdum* adlı eser dinletilir (**SAB9, D19.3**). Öğrencilere basit makam kavramı ile ilgili bilgi notu veya bilgi görseli verilir. Ardından öğrencilerin meraklarını uyandırmak için çargâh makamının yapısı ve özellikleri hakkında bilgi görseli verilir (**E1.1, OB4**). Çargâh makamının genel yapısı hakkında sorular sorulur. Öğrencilerden çalınacak seyir ve eserlerin ezgisel yapısını, ritmini ve mızrap vuruşlarını inceleyip çözümledikten sonra bu seyir ve eserleri ritmik okumaları istenir (**KB2.14**). Çargâh makamındaki seyir ve eserler öğretmen tarafından çalınır. Öğrencilerin bu seyir ve eserleri müziksel söylemeleri sağlanır (**SAB7**). Yapılan müziksel söyleme çalışmaları dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

Kanuna özgü duruş ve tutuş pozisyonu öğretmen tarafından uygulamalı olarak gösterilir. Öğrencilerin ayna karşısında kendi duruş ve tutuşlarını kontrol ederek doğru pozisyonu sergilemeleri sağlanır. Doğru duruş ve tutuş, kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Mızrap vuruş teknikleri çargâh makamındaki seyir ve eserler üstünde uygulamalı olarak gösterilir. Öğrencilerin mızrap vuruşlarını kendi çalışmalarında uygulamaları sağlanır (**D3.1, SDB1.3**). Yapılan çalışmalar öğretmen kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Öğrencilerin çargâh makamında bestelenmiş seyir ve eserleri mızrap vuruş tekniklerini kullanarak, müziksel bileşenleri uygulayarak, ezgisel ve ritmik yapıya dikkat ederek çalmaları sağlanır. Öğrencilerin çalışmaları sırasında sabırlı olmaları gerektiği vurgulanır (**E1.3, SDB1.2, D7.3, D12.3**). Yapılan çalışmalar dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere öğretmenin TRT repertuarından belirlediği listeden çargâh makamında bestelenmiş üç eser seçerek bu eserleri doğru ve müzikal biçimde çalmaya yönelik bir performans görevi verilebilir (**D16.3**). Bu performans görevi dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden çargâh makamında çaldıkları eserlerden esinlenerek küçük doğaçlama ezgiler çalmaları istenebilir.

Destekleme Öğrencilerden çargâh makamında verilen seyir ve eserleri düşük metronomda çalmaları istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. ÜNİTE: BUSELİK MAKAMI

Bu ünite de öğrencilerin buselik makamında verilen seyir ve eserleri çalabilmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 24

**ALAN
BECERİLERİ** SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarlama (Öz Yansıtma)

Değerler D3. Çalışkanlık, D7. Estetik, D12. Sabır, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** -

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.14. Yorumlama, SAB7. Müziksel Okuma, SAB9. Müziksel Dinleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ÇEK.9.3.1. Buselik makamında verilen seyir ve eserleri çalabilme

- a) Buselik makamına ait seyir ve eserleri çözümler.
- b) Buselik makamına ait seyir ve eserleri çalarken kanuna özgü duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Kanuna özgü teknikleri kullanır.
- ç) Müziksel bileşenleri ezgisel ve ritmik yapıya uygun şekilde uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Buselik Makamı

Anahtar Kavramlar

nim zirgüle, tremolo

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu ünitedeki öğrenme çıktıları; açık uçlu sorular, kısa cevaplı sorular, öğrenci kontrol listesi, öğretmen kontrol listesi, öz değerlendirme formu, dereceli puanlama anahtarı ve performans görevi ile değerlendirilebilir.

Buselik makamında verilen seyir ve eserleri müziksel söyleme çalışmalarının değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı, doğru duruş ve tutuş becerisinin değerlendirilmesinde kontrol listesi, kanuna özgü tremolo tekniğinin değerlendirilmesinde öğretmen kontrol listesi, müziksel bileşenlerin ezgisel ve ritmik yapıya uygun şekilde uygulanmasının değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı ile kullanılabilir.

Öğrencilere öğretmenin TRT repertuarından belirlediği listeden buselik makamında bes-telenmiş üç eser seçerek bu eserleri doğru ve müzikal biçimde çalmaya ve eserlerin uygun bölümlerinde tremolo tekniğini uygulamaya yönelik bir performans görevi verilebilir. Bu performans görevi; usul, makam bilgisinin uygulanması, mızrap vuruş tekniklerinin doğru kullanılması ve enstrüman hâkimiyetinin sağlanması ölçütlerini içeren dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin basit makam kavramı hakkında bilgi sahibi oldukları, Türk müziği nota isimlerini bildikleri, kanunu akort edebildikleri, kanunun tellerinden ses çıkarabildikleri ve basit mandal kullanımı yapabildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerden çalgılarının akordunu kontrol etmeleri, gerekiyorsa akortlama basamaklarını uygulayarak çalgılarını akort etmeleri istenebilir. Öğrencilerden basit makam kavramıyla ilgili verilen soruları cevaplamaları, notaların Türk müziği perde karşılıklarını eşleştirmeleri ve verilen basit mandal kullanımı etüdünü çalmaları istenebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilere buselik ve çargâh makamlarında eserler dinletilebilir. Öğrencilere “Günlük hayatta bazen sakin, bazen enerjik ortamlarda bulunursunuz. Dinlediğiniz eserlerden hangisi size sakin bir ortamı, hangisi daha canlı bir ortamı çağrıştırdı? Bunun nedenini açıklayınız.”, “Günlük hayatta konuşma hızınız değiştiğinde karşınızdaki kişiye yansıttığınız duygu da değişir. Dinlediğiniz eserlerin melodilerinde buna benzer bir tempo ya da akış farkı hissettiniz mi? Hissettiyseniz bu farkı nasıl tanımlarsınız?” vb. sorular yöneltilebilir. Bu sayede öğrencilerin ön bilgilerini harekete geçirmeleri ve kendi hayatları ile buselik makamı sesleri arasında ilişki kurmaları sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

ÇEK. 9.3.1

Müziksel belleklerini güçlendirmek için öğrencilere Erol Deran ve Tahir Aydoğdu'nun buselik makamındaki taksimleri ile *Güle Sor Bülbüle Sor* ve *Hâlimi Hicranımı Dinle* adlı eserler dinletilir (**SAB9**). Ardından öğrencilerin meraklarını uyandırmak için buselik makamının yapısı ve özellikleri hakkında bilgi görseli verilir (**E1.1, OB4**). Buselik makamının genel yapısı hakkında sorular sorulur.

Öğrencilerden çalınacak seyir ve eserlerin ezgisel yapısını, ritmini ve mızrap vuruşlarını inceleyip çözümledikten sonra bu seyir ve eserleri ritmik okumaları istenir (**KB2.14**). Buselik makamındaki seyir ve eserler öğretmen tarafından çalınır. Öğrencilerin bu seyir ve eserleri müziksel söylemeleri sağlanır (**SAB7**). Yapılan müziksel söyleme çalışmaları dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

Kanuna özgü duruş ve tutuş pozisyonu öğretmen tarafından uygulamalı olarak gösterilir. Öğrencilerin ayna karşısında kendi duruş ve tutuşlarını kontrol ederek doğru pozisyonu sergilemeleri sağlanır. Doğru duruş ve tutuş, kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere tremolo tekniğiyle alakalı bilgi görseli verilir. Tremolo çalma etütleri uygulamalı olarak gösterilir. Öğrencilerin tremolo tekniğini kendi çalışmalarında uygulamaları sağlanır (**D3.1, SDB1.3**). Yapılan çalışmalar öğretmen kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Öğrencilerin buselik seyir ve eserleri tremolo tekniğini kullanarak, müziksel bileşenleri uygulayarak, ezgisel ve ritmik yapıya dikkat ederek çalmaları sağlanır. Öğrencilerin çalışmaları sırasında sabırlı olmaları ve bol tekrar yapmaları gerektiği vurgulanır (**E1.3, SDB1.2, D7.3, D12.3**). Yapılan çalışmalar dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere öğretmenin TRT repertuarından belirlediği listeden buselik makamında bestelenmiş üç eser seçerek bu eserleri doğru ve müzikal biçimde çalmaya ve eserlerin uygun bölümlerinde tremolo tekniğini uygulamaya yönelik bir performans görevi verilebilir (**D16.3**). Bu performans görevi dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

Öğrencilerden buselik makamında çaldıkları eserlerden esinlenerek ve tremolo tekniğini kullanarak küçük doğaçlama ezgiler çalmaları istenebilir.

Destekleme

Öğrencilerden buselik makamında verilen seyir ve eserleri düşük metronomda çalmaları istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. ÜNİTE: KÜRDİ MAKAMI

Bu ünite de öğrencilerin kürdi makamında verilen seyir ve eserleri çalabilmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 20

**ALAN
BECERİLERİ** SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarlama (Öz Yansıtma)

Değerler D3. Çalışkanlık, D7. Estetik, D12. Sabır, D16. Sorumluluk, D19. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** -

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.14. Yorumlama, SAB7. Müziksel Okuma, SAB9. Müziksel Dinleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ÇEK.9.4.1. Kürdi makamında verilen seyir ve eserleri çalabilme

- a) Kürdi makamına ait seyir ve eserleri çözümler.
- b) Kürdi makamına ait seyir ve eserleri çalarken kanuna özgü duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Kanuna özgü teknikleri kullanır.
- ç) Müziksel bileşenleri ezgisel ve ritmik yapıya uygun şekilde uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Kürdi Makamı

Anahtar Kavramlar buselik beşlisi, kürdi dörtlüsü

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu ünitadaki öğrenme çıktıları; açık uçlu sorular, kısa cevaplı sorular, öğrenci kontrol listesi, öğretmen kontrol listesi, öz değerlendirme formu, dereceli puanlama anahtarı ve performans görevi ile değerlendirilebilir.

Kürdi makamında verilen seyir ve eserleri müziksel söyleme çalışmalarının değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı, doğru duruş ve tutuş becerisinin değerlendirilmesinde kontrol listesi, kanuna özgü tril tekniğinin değerlendirilmesinde öğretmen kontrol listesi, müziksel bileşenlerin ezgisel ve ritmik yapıya uygun şekilde uygulanmasının değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı kullanılabilir.

Öğrencilere öğretmenin TRT repertuarından belirlediği listeden kürdi makamında bestelenmiş üç eser seçerek bu eserleri doğru ve müzikal biçimde çalmaya ve eserlerin uygun bölümlerinde tril tekniğini uygulamaya yönelik bir performans görevi verilebilir. Bu performans görevi; usul, makam bilgisinin uygulanması, mızrap vuruş tekniklerinin doğru kullanılması ve enstrüman hâkimiyetinin sağlanması ölçütlerini içeren dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin basit makamlardan çargâh ve buselik makamları hakkında bilgi sahibi oldukları, kanunu akort edebildikleri, kanunun tellerinden ses çıkarabildikleri, tremolo tekniğini bildikleri ve basit mandal kullanımı yapabildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerden çalgılarının akordunu kontrol etmeleri, gerekiyorsa akortlama basamaklarını uygulayarak çalgılarını akort etmeleri istenebilir.

Öğrencilerden çargâh ve buselik makamlarının karakteristik özelliklerini karşılaştırarak açıklamaları istenebilir.

Öğrencilerden tremolo tekniğini kanunun belirli bir teli üzerinde belirli bir süre boyunca düzgün ve kesintisiz şekilde uygulamaları istenebilir.

Öğrencilerden çargâh veya buselik makamlarında öğrendikleri, içerisinde tremolo tekniği geçen eseri / seyri ve öğrendikleri mandal etütlerinden birini çalmaları istenebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilere buselik ve kürdi makamlarında eserler dinletilebilir. Öğrencilere "Kürdi bir eser dinlediğinizde oluşan duyguyu günlük yaşamınızdaki hangi duygu durumuna benzetirsiniz?", "Eserlerin duygu farkları hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?" vb. sorular yöneltilebilir. Bu sayede öğrencilerin eserlerin hissettirdiği duygu ve duygu farkından hareketle kürdi makamı sesleriyle ilişki kurmaları sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

ÇEK.9.4.1

Müziksel belleklerini ve millî bilinçlerini güçlendirmek için öğrencilere kürdi makamındaki *Vatan için Can Vermiş* adlı eser dinletilir (**SAB9, D19.1**). Ardından öğrencilerin meraklarını uyandırmak için kürdi makamının yapısı ve özellikleri hakkında bilgi görseli verilir (**E1.1, OB4**). Kürdi makamının genel yapısı hakkında sorular sorulur. Öğrencilerden çalınacak seyir ve eserlerin ezgisel yapısını, ritmini ve mızrap vuruşlarını inceleyip çözümledikten sonra bu seyir ve eserleri ritmik okumaları istenir (**KB2.14**). Kürdi makamındaki seyir ve eserler öğretmen tarafından çalınır. Öğrencilerin bu seyir ve eserleri müziksel söylemeleri sağlanır (**SAB7**). Yapılan müziksel söyleme çalışmaları dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

Kanuna özgü duruş ve tutuş pozisyonu öğretmen tarafından uygulamalı olarak gösterilir. Öğrencilerin ayna karşısında kendi duruş ve tutuşlarını kontrol ederek doğru pozisyonu sergilemeleri sağlanır. Doğru duruş ve tutuş, kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere tril tekniğiyle alakalı bilgi görseli verilir. Tril etütleri uygulamalı olarak gösterilir. Öğrencilerin tril tekniğini kendi çalışmalarında uygulamaları sağlanır (**D3.1, SDB1.3**). Yapılan çalışmalar öğretmen kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Öğrencilerin kürdi seyir ve eserleri tril tekniğini kullanarak, müziksel bileşenleri uygulayarak, ezgisel ve ritmik yapıya dikkat ederek çalmaları sağlanır. Öğrencilerin çalışmaları sırasında sabırlı olmaları ve bol tekrar yapmaları gerektiği vurgulanır (**E1.3, SDB1.2, D7.3, D12.3**). Yapılan çalışmalar dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere öğretmenin TRT repertuarından belirlediği listeden kürdi makamında bestelenmiş üç eser seçerek bu eserleri doğru ve müzikal biçimde çalmaya ve eserlerin uygun bölümlerinde tril tekniğini uygulamaya yönelik bir performans görevi verilebilir (**D16.3**). Bu performans görevi dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

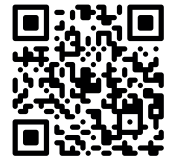
FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden kürdi makamında çaldıkları eserlerden esinlenerek ve tril tekniğini kullanarak küçük doğaçlama ezgiler çalmaları istenebilir.

Destekleme Öğrencilerden kürdi makamında verilen seyir ve eserleri düşük metronomda çalmaları istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

5. ÜNİTE: RAST MAKAMI

Bu ünite de öğrencilerin rast makamında verilen seyir ve eserleri çalabilmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 24

**ALAN
BECERİLERİ** SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarlama (Öz Yansıtma)

Değerler D3. Çalışkanlık, D7. Estetik, D12. Sabır, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** -

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.14. Yorumlama, SAB7. Müziksel Okuma, SAB9. Müziksel Dinleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ÇEK.9.5.1. Rast makamında verilen seyir ve eserleri çalabilme

- a) Rast makamına ait seyir ve eserleri çözümler.
- b) Rast makamına ait seyir ve eserleri çalarken kanuna özgü duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Kanuna özgü teknikleri kullanır.
- ç) Müziksel bileşenleri ezgisel ve ritmik yapıya uygun şekilde uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Rast Makamı

Anahtar Kavramlar

evîç perdesi, segâh perdesi

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu ünitadaki öğrenme çıktıları; açık uçlu sorular, kısa cevaplı sorular, öğrenci kontrol listesi, öğretmen kontrol listesi, dereceli puanlama anahtarı ve performans görevi ile değerlendirilebilir.

Rast makamında verilen seyir ve eserleri müziksel söyleme çalışmalarının değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı, doğru duruş ve tutuş becerisinin değerlendirilmesinde kontrol listesi, kanuna özgü çarpma tekniğinin değerlendirilmesinde öğretmen kontrol listesi, müziksel bileşenlerin ezgisel ve ritmik yapıya uygun şekilde uygulanmasının değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı kullanılabilir.

Öğrencilere öğretmenin TRT repertuarından belirlediği listeden rast makamında bestelenmiş üç eser seçerek bu eserleri doğru ve müzikal biçimde çalmaya ve eserlerin uygun bölümlerinde çarpma tekniğini uygulamaya yönelik bir performans görevi verilebilir. Bu performans görevi; usul, makam bilgisinin uygulanması, mızrap vuruş tekniklerinin doğru kullanılması ve enstrüman hâkimiyetinin sağlanması ölçütlerini içeren dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin basit makamlardan çargâh, buselik ve kürdi makamları hakkında bilgi sahibi oldukları, kanunu akort edebildikleri, tremolo ve tril tekniklerini bildikleri, basit mandal kullanımı yapabildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerden çalgılarının akordunu kontrol etmeleri, gerekiyorsa akortlama basamaklarını uygulayarak çalgılarını akort etmeleri istenebilir. Öğrencilere isimlerini bildikleri makamlar sorulabilir. Öğrencilerden bildikleri makamlara ait eserlerin isimlerini söylemeleri ve çargâh, buselik, kürdi makamlarındaki dizileri çalmaları istenebilir. İstedikleri tel üzerinde tremolo ile tril tekniklerini uygulamaları ve öğretmen tarafından belirlenen bir perde üzerinde basit mandal değişikliği yapmaları istenebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilere rast ve buselik makamlarında eserler dinletilebilir. Öğrencilere "Rast bir ezginin size güçlü veya enerjik gelen bölümleri var mıdır? Bu bölümleri günlük yaşamda hissettiğiniz hangi duyguya benzetirsiniz?", "Buselik bir ezgi dinlerken daha yumuşak veya sakin bir akış hissettiniz mi? Bu hissi günlük yaşamda hangi duruma benzetirsiniz?" vb. sorular yöneltilebilir. Öğrencilerden rast makamının kararlı ve oturaklı duyusunu günlük yaşamda karşılaştıkları daha enerjik ve güçlü ifade biçimleriyle, buselik makamının daha yumuşak ve akıcı duyusunu da daha sakin ve yalın ifade biçimleriyle ilişkilendirmeleri istenebilir. Bu sayede öğrencilerin buselik ve rast eserlerin ifade biçimlerinden yola çıkarak rast makamı sesleriyle ilişki kurmaları sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

ÇEK.9.5.1

Müziksel belleklerini güçlendirmek için öğrencilere Benli Hasan Ağa'nın *Rast Peşrevi* ile Göksel Baktar'ın icrasından Abdülkadir Meragî'ye ait *Amed Nesim-i Subh Dem* isimli nakış beste dinletilir (**SAB9**). Ardından öğrencilerin meraklarını uyandırmak için rast makamının yapısı ve özellikleri hakkında bilgi görseli verilir (**E1.1, OB4**). Rast makamının genel yapısı hakkında sorular sorulur. Öğrencilerden çalınacak seyir ve eserlerin ezgisel yapısını, ritmini ve mızrap vuruşlarını inceleyip çözümledikten sonra bu seyir ve eserleri ritmik okumaları istenir (**KB2.14**). Rast makamındaki seyir ve eserler öğretmen tarafından çalınır. Öğrencilerin bu seyir ve eserleri müziksel söylemeleri sağlanır (**SAB7**). Yapılan müziksel söyleme çalışmaları dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

Kanuna özgü duruş ve tutuş pozisyonu öğretmen tarafından uygulamalı olarak gösterilir. Öğrencilerin ayna karşısında kendi duruş ve tutuşlarını kontrol ederek doğru pozisyonu sergilemeleri sağlanır. Doğru duruş ve tutuş, kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere çarpma tekniğiyle alakalı bilgi görseli verilir. Çarpma tekniği etütleri uygulamalı olarak gösterilir. Öğrencilerin çarpma tekniğini kendi çalışmalarında uygulamaları sağlanır (**D3.1, SDB1.3**). Yapılan çalışmalar öğretmen kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Öğrencilerin seyir ve eserleri çarpma tekniğini kullanarak, müziksel bileşenleri uygulayarak, ezgisel ve ritmik yapıya dikkat ederek çalmaları sağlanır. Öğrencilerin çalışmaları sırasında sabırlı olmaları ve bol tekrar yapmaları gerektiği vurgulanır (**E1.3, SDB1.2, D7.3, D12.3**). Yapılan çalışmalar dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere öğretmenin TRT repertuarından belirlediği listeden rast makamında bestelenmiş üç eser seçerek bu eserleri doğru ve müzikal biçimde çalmaya ve eserlerin uygun bölümlerinde çarpma tekniğini uygulamaya yönelik bir performans görevi verilebilir (**D16.3**). Bu performans görevi dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden rast makamında çaldıkları eserlerden esinlenerek ve çarpma tekniğini kullanarak küçük doğaçlama ezgiler çalmaları istenebilir.

Destekleme Öğrencilerden rast makamında verilen seyir ve eserleri düşük metronomda çalmaları istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

10. SINIF

1. ÜNİTE: AKTARIM (TRANSPÖZE)

Bu ünite de öğrencilerin makamların perde aralıklarını ve aktarılmış makam dizileri ile eser arasındaki ilişkiyi belirleyerek 1, 4, 5 ses aktarım yapımları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 26

**ALAN
BECERİLERİ** -

**KAVRAMSAL
BECERİLER** KB2.4. Çözümleme

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.5. Kendine Güvenme

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme)

Değerler D3. Çalışkanlık, D7. Estetik, D16 Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** -

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** SAB11. Müziksel Çalma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ÇEK.10.1.1. Aktarım kavramını çözümleyebilme

- a) Verilen makamlarda 1, 4 ve 5 ses aktarım yapmak için gereken aralıkları belirler.
- b) Aktarım yapılan makam dizisi ile eser arasındaki ilişkiyi belirler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Aktarım (Transpoze)

Anahtar Kavramlar

aktarım, 1 ses, 4 ses, 5 ses, yerinden

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu ünitedeki öğrenme çıktıları; açık uçlu sorular, kısa cevaplı sorular, kontrol listesi, öz değerlendirme formu, dereceli puanlama anahtarı ve performans görevi ile değerlendirilebilir.

Öğrencilerden çargâh, buselik, kürdi ve rast beşli ve dörtlülerini 1, 4, 5 ses aktardıktan sonra çalmaları istenir. Yapılan aktarım çalışması derecelendirilmiş puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

Verilen eserleri 1, 4, 5 ses aktarım yaparak yazma, çalma ve 1, 4, 5 ses aktararak icra etme becerilerinin değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı kullanılabilir.

Öğrencilere öğretmenin TRT repertuarından belirlediği listeden çargâh, buselik, kürdi ve rast makamlarında bestelenmiş üç eser bulduktan sonra bu eserleri 1, 4, 5 ses aktararak çalmaya yönelik bir performans görevi verilebilir. Bu performans görevi; aktarımın doğruluğu, kanuna özgü çalma tekniklerinin uygulanması, aktarımda enstrüman hâkimiyetinin sağlanması ölçütlerini içeren dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin çargâh, buselik, kürdi ve rast makamlarının dizileri ile perde aralıklarını, Türk müziğindeki değiştirici işaretlerin koma değerlerini ve rumuzlarını bildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere "Türk müziğindeki değiştirici işaretlerin koma değerleri ve rumuzları nelerdir?" sorusu sorulabilir. Öğrencilerden çargâh, buselik, kürdi ve rast makamlarının dizileri ile perde aralıklarını belirtmeleri istenebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilere "Bir odanın düzenini değiştirmek için dışarıdan farklı bir eşya getirmediğinizi, mevcut eşyalarla yeni bir düzen oluşturduğunuzu düşünün." denebilir. Ardından "Bu durum, bir melodiyi başka bir notadan çaldığınızda duyusun değişmesiyle nasıl ilişkilendirilebilir?", "Aktarılan bir melodinin yapısının aynı kalmasını bu duruma benzetebilir misiniz? Nasıl?" vb. sorular yöneltilebilir. Bu sayede öğrencilerin ön bilgilerini harekete geçirmeleri ve kendi hayatları ile aktarım kavramı arasında ilişki kurmaları sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

ÇEK.10.1.1

Öğretmen tarafından belirlenen bir melodi yerinden ve 1, 4, 5 ses aktararak çalınır. Öğrencilere "Ne değişti? Ne aynı kaldı?", "Melodinin başlangıç sesi değişmesine rağmen genel yapısının korunduğunu düşünüyor musunuz? Neden?" vb. sorular yöneltilebilir öğrencilerin konuya dikkatleri çekilir (E1.1). Öğrencilere aktarımla alakalı bilgi görseli verilir (OB4). Öğrencilerden makam beşli ve dörtlülerini örnekte verilen perde aralıklarını temel alarak 1, 4, 5 ses aktarmaları ve çalmaları istenir (SDB1.2, SAB11). Bu aşamada yapılan çalışmaların doğruluğu öğretmen tarafından kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Öğrencilerden verilen eserleri 1, 4, 5 ses aktarım yaparak yazmaları, eserlerin aktarımını yaparken aktarılmış makam dizileriyle eserin perde aralıkları arasındaki ilişkiyi belirlemeleri ve aktarımını yazdıkları eserleri çalmaları istenir (**D3.1, SAB11**). Öğrencilerin yazdıkları notalar ve yaptıkları analizler dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

Öğrencilerin aktarımı yapılmış makam dizileri ile perde aralıklarına dikkat ederek verilen eserleri 1, 4, 5 ses aktararak çalmaları sağlanır (**E1.5, SAB11, D7.3**). Yapılan eser aktarım çalışması dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere öğretmenin TRT repertuarından belirlediği listeden çargâh, buselik, kürdi ve rast makamlarında bestelenmiş üç eser bulduktan sonra bu eserleri 1, 4, 5 ses aktararak çalmaya yönelik bir performans görevi verilebilir (**D16.3**). Bu performans görevi dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

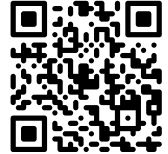
FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden TRT repertuarından seçecekleri beş eseri önce yerinden sonra 1, 4, 5 ses aktararak sınıfta seslendirmeleri istenebilir.

Destekleme Öğrencilerden verilen eserlerin aktarımında zorlandıkları bölümlerini küçük etütler hâline getirerek çalışmalarını istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. ÜNİTE: UŞŞAK VE BAYATİ MAKAMLARI

Bu ünite de öğrencilerin uşşak ve bayati makamlarında verilen seyir ve eserleri çalabilme-leri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

**ALAN
BECERİLERİ** SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E 1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarlama (Öz Yansıtma)

Değerler D3. Çalışkanlık, D7. Estetik, D12. Sabır, D16. Sorumluluk, D19. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** -

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.14. Yorumlama, SAB7. Müziksel Okuma, SAB9. Müziksel Dinleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ÇEK.10.2.1. Uşşak ve bayati makamlarında verilen seyir ve eserleri çalabilme

- a) Uşşak ve bayati makamlarına ait seyir ve eserleri çözümler.
- b) Uşşak ve bayati makamlarına ait seyir ve eserleri çalarken kanuna özgü duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Kanuna özgü teknikleri kullanır.
- ç) Müziksel bileşenleri ezgisel ve ritmik yapıya uygun şekilde uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Uşşak ve Bayati Makamları

Anahtar Kavramlar

basit makam, çıkıcı, düğâh, oktav

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu ünitedeki öğrenme çıktıları; öğrenci gözlem formu, kontrol listesi, öz değerlendirme formu, dereceli puanlama anahtarı ve performans görevi ile değerlendirilebilir.

Uşşak ve bayati makamlarında verilen seyir ve eserleri müziksel söyleme çalışmalarının değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı, doğru duruş ve tutuş becerisinin değerlendirilmesinde kontrol listesi, kanuna özgü oktavlı çalma tekniğinin değerlendirilmesinde öğretmen kontrol listesi, müziksel bileşenlerin ezgisel ve ritmik yapıya uygun şekilde uygulanmasının değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı kullanılabilir.

Öğrencilere öğretmenin TRT repertuarından belirlediği listeden uşşak ve bayati makamlarında bestelenmiş ikişer eser seçerek bu eserleri doğru ve müzikal biçimde çalmaya, eserlerin uygun bölümlerinde oktavlı çalma tekniğini uygulamaya ve eserleri önce yerinden sonra 1, 4, 5 ses aktararak çalmaya yönelik bir performans görevi verilebilir. Bu performans görevi; usul, makam bilgisinin uygulanması, mızrap vuruş tekniklerinin doğru kullanılması ve enstrüman hâkimiyetinin sağlanması ölçütlerini içeren dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin basit makam hakkında bilgi sahibi oldukları ve çargâh, buselik, kürdi, makamlarında 1, 4, 5 ses aktarım yapabildikleri; basit mandal kullanımı yapabildikleri ve kanunda tremolo, tril, fiske tekniklerini bildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere çargâh, buselik, kürdi ve rast makamlarının unsurlarıyla (durak, güçlü, yeden vb.) ilgili sorular sorulabilir. Öğrencilerden buselik, kürdi, rast makamı dizilerini yerinden ve 1, 4, 5 ses çalmaları; tremolo, tril, fiske tekniklerini herhangi bir tel üzerinde uygulamaları istenebilir.

Köprü Kurma

Öğretmen tarafından sırasıyla rast, uşşak, bayati makamlarında seyirler çalınır. Öğrencilere "Günlük yaşamda tek bir baharatın bir yemeğin tadını değiştirebildiğini fark ettiğiniz durumlar olmuştur. Sizce tek bir baharatın yemeğin genel karakterini etkilemesi, segâh perdesinin rast, uşşak ve bayati makamları üzerindeki etkisiyle nasıl ilişkilendirilebilir?", "Aynı malzemeler kullanılsa bile baharatın miktarı yemeğin tadını belirler. Bu durumdan hareketle segâh perdesinin makamların karakterini belirlemedeki rolünü nasıl açıklarsınız?" vb. sorular yöneltilir. Bu sayede öğrencilerin ön bilgilerini harekete geçirmeleri ve kendi hayatları ile uşşak ve bayati makamlarında önemli bir rol üstlenen segâh perdesi arasında ilişki kurmaları sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

ÇEK.10.2.1

Müziksel belleklerini ve millî bilinçlerini güçlendirmek için öğrencilere uşşak makamındaki *Eledim Eledim* adlı eser dinletilir (**SAB9, D19.1**). Ardından öğrencilerin meraklarını uyandırmak için uşşak ve bayati makamlarının yapısı ve özellikleri hakkında bilgi görseli verilir (**E1.1, OB4**). Uşşak ve bayati makamlarının karşılaştırılmasıyla ilgili bilgi notu verilir. Öğrencilerden çalınacak seyir ve eserlerin ezgisel yapısını, ritmini ve mızrap vuruşlarını inceleyip çözümledikten sonra bu seyir ve eserleri ritmik okumaları istenir (**KB2.14**). Uşşak ve bayati makamlarındaki seyir ve eserler öğretmen tarafından çalınır. Öğrencilerin bu seyir ve eserleri müziksel söylemeleri sağlanır Yapılan müziksel söyleme çalışmaları dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir (**SAB7**).

Kanuna özgü duruş ve tutuş pozisyonu öğretmen tarafından uygulamalı olarak gösterilir. Öğrencilerin ayna karşısında kendi duruş ve tutuşlarını kontrol ederek doğru pozisyonu sergilemeleri sağlanır. Doğru duruş ve tutuş, kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere oktavlı çalma tekniğiyle alakalı bilgi görseli verilir. Oktavlı çalma etütleri uygulamalı olarak gösterilir. Öğrencilerin oktavlı çalma tekniğini kendi çalışmalarında uygulamaları sağlanır (**D3.1, SDB1.3**). Yapılan çalışmalar öğretmen kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Öğrencilerin seyir ve eserleri oktavlı çalma tekniğini kullanarak, müziksel bileşenleri uygulayarak, ezgisel ve ritmik yapıya dikkat ederek çalmaları sağlanır. Ardından öğrencilerden çaldıkları eserleri önce yerinden sonra 1, 4, 5 ses aktararak seslendirmeleri istenir. Öğrencilerin çalışmaları sırasında sabırlı olmaları ve bol tekrar yapmaları gerektiği vurgulanır (**E1.3, SDB1.2, D7.3, D12.3**). Yapılan çalışmalar dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere öğretmenin TRT repertuarından belirlediği listeden uşşak ve bayati makamlarında bestelenmiş ikişer eser seçerek bu eserleri doğru ve müzikal biçimde çalmaya, eserlerin uygun bölümlerinde oktavlı çalma tekniğini uygulamaya ve eserleri önce yerinden sonra 1, 4, 5 ses aktararak çalmaya yönelik bir performans görevi verilebilir (**D16.3**). Bu performans görevi dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden uşşak ve bayati makamlarında çaldıkları eserlerden esinlenerek ve oktavlı çalma tekniğini kullanarak küçük doğaçlama ezgiler çalmaları istenebilir.

Destekleme Öğrencilerden uşşak ve bayati makamlarında verilen seyir ve eserleri düşük metronomda çalmaları istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. ÜNİTE: HÜSEYNİ MAKAMI

Bu ünite de öğrencilerin hüseyini makamında verilen seyir ve eserleri çalabilmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 10

**ALAN
BECERİLERİ** SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarlama (Öz Yansıtma)

Değerler D3. Çalışkanlık, D7. Estetik, D12. Sabır, D16. Sorumluluk, D19. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** -

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.14. Yorumlama, SAB7. Müziksel Okuma, SAB9. Müziksel Dinleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ÇEK.10.3.1. Hüseyini makamında verilen seyir ve eserleri çalabilme

- a) Hüseyini makamına ait seyir ve eserleri çözümler.
- b) Hüseyini makamına ait seyir ve eserleri çalarken kanuna özgü duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Kanuna özgü teknikleri kullanır.
- ç) Müziksel bileşenleri ezgisel ve ritmik yapıya uygun şekilde uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Hüseyini Makamı

Anahtar Kavramlar

glissando, inici-çıkıcı

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu ünitedeki öğrenme çıktıları; öğrenci gözlem formu, kontrol listesi, öz değerlendirme formu, dereceli puanlama anahtarı ve performans görevi ile değerlendirilebilir.

Hüseyini makamında verilen seyir ve eserleri müziksel söyleme çalışmalarının değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı, doğru duruş ve tutuş becerisinin değerlendirilmesinde kontrol listesi, kanuna özgü oktavlı tremolo tekniğinin değerlendirilmesinde öğretmen kontrol listesi, müziksel bileşenlerin ezgisel ve ritmik yapıya uygun şekilde uygulanmasının değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı kullanılabilir.

Öğrencilere öğretmenin TRT repertuarından belirlediği listeden hüseyini makamında bestelenmiş üç eser seçerek bu eserleri doğru ve müzikal biçimde çalmaya, eserlerin uygun bölümlerinde oktavlı tremolo tekniğini uygulamaya ve eserleri önce yerinden sonra 1, 4 ve 5 ses aktararak çalmaya yönelik bir performans görevi verilebilir. Bu performans görevi; usul, makam bilgisinin uygulanması, mızrap vuruş tekniklerinin doğru kullanılması ve enstrüman hâkimiyetinin sağlanması ölçütlerini içeren dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin kanunda 1, 4, 5 ses aktarım ile basit mandal kullanımı yapabildikleri ve kanunda tremolo, fiske, oktavlı çalma tekniklerini bildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerden seçtikleri bir basit makam dizisini yerinden ve 1, 4, 5 ses aktararak çaldıktan sonra öğretmen tarafından belirlenen bir perde üzerinde basit mandal değişikliği yapmaları; istedikleri tel üzerinde tremolo, fiske ve oktavlı çalma tekniklerini uygulamaları istenebilir.

Öğrencilere segâh ve eviç perdesinin kullanıldığı makamın ismi ve kanundaki mandal uygulaması hakkındaki fikirleri sorulabilir.

Köprü Kurma

Öğretmen tarafından sırasıyla rast ve hüseyini makamlarında seyirler çalınabilir. Ardından öğrencilere "Sizce bu seyirlerin mandal konumlarında benzerlikler var mıdır? Açıklayınız.", "Günlük yaşamda iki farklı filmde aynı oyuncuyu fark ettiğinizde ne hissedersiniz? Bu iki makamda duyduğunuz ortak sesleri böyle bir tanıdıklık hissiyle ilişkilendirebilir misiniz?", "Bu ortak sesler hangi perdelerdir?" vb. sorular yöneltilebilir. Bu sayede öğrencilerin ön bilgilerini harekete geçirmeleri ve kendi hayatları ile hüseyini makamında önemli bir rol üstlenen segâh ve eviç perdeleri arasında ilişki kurmaları sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

ÇEK.10.3.1

Müziksel belleklerini güçlendirmek ve millî kimliklerini tanıma konusunda istekli olmalarını sağlamak için öğrencilere hüseyini makamındaki *Sarı Zeybek* adlı eser dinletilir (**SAB9, D19.2**). Ardından öğrencilerin meraklarını uyandırmak için hüseyini makamının yapısı ve özellikleri hakkında bilgi görseli verilir (**E1.1, OB4**). Öğrencilerden çalınacak seyir ve eserlerin ezgisel yapısını, ritmini ve mızrap vuruşlarını inceleyip çözümledikten sonra bu seyir ve eserleri ritmik okumaları istenir (**KB2.14**). Hüseyini makamındaki seyir ve eserler öğretmen tarafından çalınır. Öğrencilerin bu seyir ve eserleri müziksel söylemeleri sağlanır. Yapılan müziksel söyleme çalışmaları dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir (**SAB7**).

Kanuna özgü duruş ve tutuş pozisyonu öğretmen tarafından uygulamalı olarak gösterilir. Öğrencilerin ayna karşısında kendi duruş ve tutuşlarını kontrol ederek doğru pozisyonu sergilemeleri sağlanır. Doğru duruş ve tutuş, kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere oktavlı tremolo çalma tekniğiyle alakalı bilgi görseli verilir. Oktavlı tremolo etütleri uygulamalı olarak gösterilir. Öğrencilerin oktavlı tremolo tekniğini kendi çalışmalarında uygulamaları sağlanır. Yapılan çalışmalar öğretmen kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Öğrencilerin seyir ve eserleri oktavlı tremolo tekniğini kullanarak, müziksel bileşenleri uygulayarak, ezgisel ve ritmik yapıya dikkat ederek çalmaları sağlanır (**D3.1, SDB1.3**). Ardından öğrencilerden çaldıkları eserleri önce yerinden sonra 1, 4, 5 ses aktararak seslendirmeleri istenir. Öğrencilerin çalışmalar sırasında sabırlı olmaları ve bol tekrar yapmaları gerektiği vurgulanır (**E1.3, SDB1.2, D7.3, D12.3**). Yapılan çalışmalar dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere öğretmenin TRT repertuarından belirlediği listeden hüseyini makamında bestelenmiş üç eser seçerek bu eserleri doğru ve müzikal biçimde çalmaya, eserlerin uygun bölümlerinde oktavlı tremolo tekniğini uygulamaya ve eserleri önce yerinden sonra 1, 4, 5 ses aktararak çalmaya yönelik bir performans görevi verilebilir (**D16.3**). Bu performans görevi dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

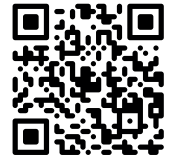
FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden hüseyini makamında çaldıkları eserlerden esinlenerek ve oktavlı tremolo tekniğini kullanarak küçük doğaçlama ezgiler çalmaları istenebilir.

Destekleme Öğrencilerden hüseyini makamında verilen seyir ve eserleri düşük metronomda çalmaları istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. ÜNİTE: HİCAZ AİLESİ MAKAMLARI

Bu ünite de öğrencilerin hicaz ailesi makamlarında verilen seyir ve eserleri çalabilmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

**ALAN
BECERİLERİ** SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarlama (Öz Yansıtma)

Değerler D3. Çalışkanlık, D7 Estetik, D12. Sabır, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** -

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.14. Yorumlama, SAB7. Müziksel Okuma, SAB9. Müziksel Dinleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ÇEK.10.4.1. Hicaz ailesi makamlarında verilen seyir ve eserleri çalabilme

- a) Hicaz ailesi makamlarına ait seyir ve eserleri çözümler.
- b) Hicaz ailesi makamlarına ait seyir ve eserleri çalarken kanuna özgü duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Kanuna özgü teknikleri kullanır.
- ç) Müziksel bileşenleri ezgisel ve ritmik yapıya uygun şekilde uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Hicaz Ailesi Makamları

Anahtar Kavramlar

dik kürdi, eviç, nim hicaz

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu üniteadaki öğrenme çıktıları; öğrenci gözlem formu, kontrol listesi, öz değerlendirme formu, dereceli puanlama anahtarı ve performans görevi ile değerlendirilebilir.

Hicaz makamında verilen seyir ve eserleri müziksel söyleme çalışmalarının değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı, doğru duruş ve tutuş becerisinin değerlendirilmesinde kontrol listesi, kanuna özgü fiske tekniğinin değerlendirilmesinde öğretmen kontrol listesi, müziksel bileşenlerin ezgisel ve ritmik yapıya uygun şekilde uygulanmasının değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı kullanılabilir.

Öğrencilere öğretmenin TRT repertuarından belirlediği listeden hicaz makamında bes-telenmiş üç eser seçerek bu eserleri doğru ve müzikal biçimde çalmaya, eserlerin uygun bölümlerinde fiske tekniğini uygulamaya ve eserleri önce yerinden sonra 1, 4, 5 ses aktararak çalmaya yönelik bir performans görevi verilebilir. Bu performans görevi; usul, makam bilgisinin uygulanması, mızrap vuruş tekniklerinin doğru kullanılması ve enstrüman hâkimiyetinin sağlanması ölçütlerini içeren dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin basit makamlar hakkında bilgi sahibi oldukları ve kanun çalgısında 1, 4, 5 ses aktarım yapabildikleri, basit mandal kullanımı yapabildikleri, kanunda oktavlı çalma ve oktavlı tremolo tekniklerini bildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere uşşak, bayati ve hüseyini makamlarının unsurları (durak, güçlü, yeden vb.) ile ilgili sorular sorulabilir. Öğrencilerden uşşak, bayati ve hüseyini makamlarının dizilerini yerinden ve 1, 4, 5 ses çalmaları istenebilir. Oktavlı tremolo ve oktavlı çalma tekniklerini herhangi bir tel üzerinde uygulamaları istenebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilere hicaz ve bayati makamlarında eserler dinletilebilir. Öğrencilerden günlük yaşamda annelerin bebeklerine söylediği hicaz makamındaki ninniye hatırlamaları istenebilir. Bu tanıdık örnek üzerinden öğrencilere dinledikleri eserlerden hangisinin hicaz makamında olduğu sorulabilir. Bu sayede öğrencilerin ön bilgilerini harekete geçirmeleri ve kendi yaşamları ile hicaz makamı arasında ilişki kurmaları sağlanabilir. Bu uygulama farklı eserlerle de yaptırılabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

ÇEK.10.4.1

Müziksel belleklerini güçlendirmek için öğrencilere hicaz makamında bestelenmiş eserler dinletilir (**SAB9**). Ardından öğrencilerin meraklarını uyandırmak için hicaz ailesi makamlarının yapısı ve özellikleri hakkında bilgi görseli verilir (**E1.1, OB4**). Öğrencilerden çalınacak seyir ve eserlerin ezgisel yapısını, ritmini ve mızrap vuruşlarını inceleyip çözümledikten sonra bu seyir ve eserleri ritmik okumaları istenir (**KB2.14**). Hicaz ailesi makamlarındaki seyir ve eserler Öğretmen tarafından çalınır. Öğrencilerin bu seyir ve eserleri müziksel söylemeleri sağlanır. Yapılan müziksel söyleme çalışmaları dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir (**SAB7**).

Kanuna özgü duruş ve tutuş pozisyonu öğretmen tarafından uygulamalı olarak gösterilir. Öğrencilerin ayna karşısında kendi duruş ve tutuşlarını kontrol ederek doğru pozisyonu sergilemeleri sağlanır. Doğru duruş ve tutuş, kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere fiske tekniğiyle alakalı bilgi görseli verilir. Fiske tekniği etütleri uygulamalı olarak gösterilir. Öğrencilerin fiske tekniğini kendi çalışmalarında uygulamaları sağlanır (**D3.1, SDB1.3**). Yapılan çalışmalar öğretmen kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Öğrencilerin seyir ve eserleri fiske tekniğini kullanarak, müziksel bileşenleri uygulayarak, ezgisel ve ritmik yapıya dikkat ederek çalmaları sağlanır. Ardından öğrencilerden çaldıkları eserleri önce yerinden sonra 1, 4, 5 ses aktararak seslendirmeleri istenir. Öğrencilerin çalışmaları sırasında sabırlı olmaları ve bol tekrar yapmaları gerektiği vurgulanır (**E1.3, SDB1.2, D7.3, D12.3**). Yapılan çalışmalar dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere öğretmenin TRT repertuarından belirlediği listeden hicaz makamında bestelenmiş üç eser seçerek bu eserleri doğru ve müzikal biçimde çalmaya, eserlerin uygun bölümlerinde fiske tekniğini uygulamaya ve eserleri önce yerinden sonra 1, 4, 5 ses aktararak çalmaya yönelik bir performans görevi verilebilir (**D16.3**). Bu performans görevi dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden hicaz ailesi makamlarında çaldıkları eserlerden esinlenerek ve fiske tekniğini kullanarak küçük doğaçlama ezgiler çalmaları istenebilir.

Destekleme Öğrencilerden hicaz ailesi makamlarında verilen seyir ve eserleri düşük metronomda çalmaları istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

11. SINIF

1. ÜNİTE: TEKNİK ÇALIŞMALAR

Bu ünite de öğrencilerin hız egzersizlerini çalabilmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 48

**ALAN
BECERİLERİ** SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarlama (Öz Yansıtma)

Değerler D3. Çalışkanlık, D7. Estetik, D12. Sabır, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** -

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.14. Yorumlama, SAB7. Müziksel Okuma, SAB9. Müziksel Dinleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ÇEK.11.1.1. Kanunda hız egzersizlerini çalabilme

- a) Çalınacak hız egzersizlerini çözümler.
- b) Çalgıya özgü duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Çalgıya özgü hız tekniklerini kullanır.
- ç) Hız egzersizlerinde müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Kanunda Hız Çalışmaları

Anahtar Kavramlar

etüt, metronom, teknik

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu ünitedeki öğrenme çıktıları; açık uçlu/kısa cevaplı sorular, öğrenci gözlem formu, kontrol listesi, öz değerlendirme formu, dereceli puanlama anahtarı ve performans görevi ile değerlendirilebilir.

Verilen hız etütlerinin ve eserleri müziksel söyleme çalışmalarının değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı, doğru duruş ve tutuş pozisyonunun değerlendirilmesinde kontrol listesi, kullanılması istenen kanuna özgü tekniklerin değerlendirilmesinde öğretmen kontrol listesi, müziksel bileşenlerin ezgisel ve ritmik yapıya uygun şekilde uygulanmasının değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı kullanılabilir.

Performans görevi olarak öğrencilerden *Adalardan Bir Yâr Gelir Bizlere*, *Yâr Saçların Lüle Lüle* ve *Dalda Çıkmış Bir Elma* adlı eserleri inceleyip çalmaları ve eserleri çalarken uygun yerlerde öğrendikleri çalma tekniklerini uygulamaları istenebilir. Bu performans görevi; usul, makam bilgisinin uygulanması, mızrap vuruş tekniklerinin doğru kullanılması ve enstrüman hâkimiyetinin sağlanması ölçütlerini içeren dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin uşşak, bayati, hüseyini, hicaz makamları hakkında bilgi sahibi oldukları ve basit mandal kullanımı yapabildikleri, kanunda oktavlı çalma ve oktavlı tremolo tekniklerini bildikleri, metronom yardımıyla eser ya da etüt çalabildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerden uşşak, bayati, hüseyini ve hicaz makamı dizilerini çalmaları istenebilir. Kanunda herhangi bir tel üzerinde oktavlı çalma ve oktavlı tremolo tekniklerini uygulamaları istenebilir. Verilen eseri yavaş, orta ve hızlı metronomda çalmaları istenebilir.

Köprü Kurma

Öğretmen tarafından tahtaya "ritim, tempo, hız, teknik" kavramları yazılabilir. "Yürüyüş hızınız arttığında adımlarınızın düzeni nasıl değişir? Bu durumu ritim ve tempo kavramlarıyla nasıl ilişkilendirirsiniz?", "Bir işi hızlı yapmanız gerektiğinde kontrolü sağlamanız neden zorlaşır? Bu durumu müzikteki teknik kavramıyla nasıl açıklarsınız?" vb. sorular yöneltilerek öğrencilerden bu kavramlarla ilgili düşüncelerini ifade etmeleri istenebilir. Öğrencilerin günlük yaşamda yürüyüş hızının artmasıyla adımların düzeninin nasıl değiştiğini fark etmeleri; ritmin birimlerin düzeni, temponun bu düzenin hızı, tekniğin ise artan hızda kontrolü koruma becerisi olduğunu kavramaları sağlanabilir. Bu sayede öğrencilerin kendi yaşam deneyimleri ile müzikteki ritim-tempo-teknik ilişkisi arasında bağ kurmaları sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

ÇEK.11.1.1

Müziksel belleklerini güçlendirmek için öğrencilere Halil Karaduman'ın oktavlı çalma, glissando, tremolo tekniklerini kullandığı rast makamı taksimının video kaydı izletilir ve Tahir Aydoğdu ile Erol Deran'ın oktavlı çalma, glissando, tremolo tekniklerini kullandıkları rast makamı taksimlerinin ses kayıtları dinletilir **(SAB9)**. Ardından öğrencilerin meraklarını uyandırmak için hız çalışmaları hakkında bilgi görseli verilir **(E1.1, OB4)**. Öğrencilerden verilen hız çalışmalarının ezgisel yapısını, ritmini ve mızrap vuruşlarını inceleyip çözümledikten sonra bu seyir ve eserleri ritmik okumaları istenir **(KB2.14)**. Verilen hız etütleri ve eserler öğretmen tarafından çalınır. Öğrencilerin hız etütlerini ve eserleri müziksel söylemeleri sağlanır. Yapılan müziksel söyleme çalışmaları dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir **(SAB7)**.

Kanuna özgü duruş ve tutuş pozisyonu öğretmen tarafından uygulamalı olarak gösterilir. Ardından öğrencilerin ayna karşısında kendi duruş ve tutuşunu kontrol ederek doğru pozisyonu sergilemeleri sağlanır. Doğru duruş ve tutuş, kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Verilen hız etütlerinde ve eserlerde kullanılması gereken teknikler uygulamalı olarak gösterilir. Öğrencilerin hız tekniklerini kendi çalışmalarında uygulamaları sağlanır **(D3.1, SDB1.3)**. Yapılan çalışmalar öğretmen kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Öğrencilerin verilen hız etütlerini ve eserleri gerekli teknikleri kullanarak, müziksel bileşenleri uygulayarak, ezgisel ve ritmik yapıya dikkat ederek çalması sağlanır. Öğrencilerin çalışmaları sırasında sabırlı olmaları ve bol tekrar yapmaları gerektiği vurgulanır **(E1.3, SDB1.2, D7.3, D12.3)**. Yapılan çalışmalar dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

Performans görevi olarak öğrencilerden *Adalardan Bir Yâr Gelir Bizlere*, *Yâr Saçların Lüle Lüle* ve *Dalda Çıkış Bir Elma* adlı eserleri inceleyip çalmaları ve eserleri çalarken uygun yerlerde öğrendikleri çalma tekniklerini uygulamaları istenebilir **(D16.3)**. Bu performans görevi dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden verilen hız çalışmalarında metronom değerlerinin üstüne çıkmaları istenebilir.

Destekleme Öğrencilerin verilen hız çalışmalarını düşük metronomda ve akıcı çalmaları desteklenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. ÜNİTE: KARCIĞAR MAKAMI

Bu ünite de öğrencilerin karcığar makamında verilen seyir ve eserleri çalabilmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 28

**ALAN
BECERİLERİ** SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E 1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarlama (Öz Yansıtma)

Değerler D3. Çalışkanlık, D7. Estetik, D12. Sabır, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** -

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.14. Yorumlama, SAB7. Müziksel Okuma, SAB9. Müziksel Dinleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ÇEK.11.2.1. Karcığar makamında verilen seyir ve eserleri çalabilme

- a) Karcığar makamına ait seyir ve eserleri çözümler.
- b) Karcığar makamına ait seyir ve eserleri çalarken kanuna özgü duruş ve tutuş pozisyonunu alır.
- c) Kanuna özgü teknikleri kullanır.
- ç) Müziksel bileşenleri ezgisel ve ritmik yapıya uygun şekilde uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Karcığar Makamı

Anahtar Kavramlar

evîç, hisar, segâh

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu ünitadaki öğrenme çıktıları; açık uçlu / kısa cevaplı sorular, öğrenci gözlem formu, kontrol listesi, öz değerlendirme formu, dereceli puanlama anahtarı ve performans görevi ile değerlendirilebilir.

Karcığar makamında verilen seyir ve eserleri müziksel söyleme çalışmalarının değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı, doğru duruş ve tutuş becerisinin değerlendirilmesinde kontrol listesi, kanuna özgü mandal glissandosı tekniğinin değerlendirilmesinde öğretmen kontrol listesi, müziksel bileşenlerin ezgisel ve ritmik yapıya uygun şekilde uygulanmasının değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı kullanılabilir.

Öğrencilere öğretmenin TRT repertuarından belirlediği listeden karcığar makamında bestelenmiş üç eser seçerek bu eserleri doğru ve müzikal biçimde çalmaya, eserlerin uygun bölümlerinde mandal glissandosı tekniğini uygulamaya ve eserleri önce yerinden sonra 1, 4, 5 ses aktararak çalmaya yönelik bir performans görevi verilebilir. Bu performans görevi; usul, makam bilgisinin uygulanması, mızrap vuruş tekniklerinin doğru kullanılması ve enstrüman hâkimiyetinin sağlanması ölçütlerini içeren dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin uşşak ve hicaz makamlarında bilgi sahibi oldukları ve kanunda 1, 4, 5 ses aktarım yapabildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere yerinden uşşak dörtlüsü ve 5 ses hicaz beşlisinin mandal uygulamaları hakkındaki fikirleri sorulabilir. Öğrencilerden bu dörtlü ve beşlileri kanunla yerinden ve 1, 4, 5 ses aktararak seslendirmeleri istenebilir.

Köprü Kurma

Öğretmen tarafından uşşak ve karcığar makamlarında seyirler çalınabilir. Uşşak makamında kullanılan segâh perdesinin iniş cazibesinin karcığar makamında kullanılan hüseyini ve hisar perdelerinde de bulunduğu belirtilebilir. Bu sayede öğrencilerin ön bilgilerini harekete geçirmeleri ve her iki makam için önemli olan bu ses hareketiyle hüseyini ve hisar perdeleri arasında bağ kurmaları sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

ÇEK.11.2.1

Müziksel belleklerini güçlendirmek için öğrencilere karcıgar makamında bestelenmiş eserler dinletilir (**SAB9**). Ardından öğrencilerin meraklarını uyandırmak için karcıgar makamının yapısı ve özellikleri hakkında bilgi görseli verilir (**E1.1, OB4**). Öğrencilerden çalınacak seyir ve eserlerin ezgisel yapısını, ritmini ve mızrap vuruşlarını inceleyip çözümledikten sonra bu seyir ve eserleri ritmik okumaları istenir (**KB2.14**). Karcıgar makamındaki seyir ve eserler öğretmen tarafından çalınır. Öğrencilerin bu seyir ve eserleri müziksel söylemeleri sağlanır. Yapılan müziksel söyleme çalışmaları dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir (**SAB7**).

Kanuna özgü duruş ve tutuş pozisyonu öğretmen tarafından uygulamalı olarak gösterilir. Öğrencilerin ayna karşısında kendi duruş ve tutuşlarını kontrol ederek doğru pozisyonu sergilemeleri sağlanır. Doğru duruş ve tutuş, kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere mandal glissandosı çalma tekniğiyle alakalı bilgi görseli verilir. Mandal glissandosı etütleri uygulamalı olarak gösterilir. Öğrencilerin mandal glissandosı tekniğini kendi çalışmalarında uygulamaları sağlanır (**D3.1, SDB1.3**). Yapılan çalışmalar öğretmen kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Öğrencilerin seyir ve eserleri mandal glissandosı tekniğini kullanarak, müziksel bileşenleri uygulayarak, ezgisel ve ritmik yapıya dikkat ederek çalmaları sağlanır. Ardından öğrencilerden çaldıkları eserleri önce yerinden sonra 1, 4, 5 ses aktararak seslendirmeleri istenir. Öğrencilerin çalışmaları sırasında sabırlı olmaları ve bol tekrar yapmaları gerektiği vurgulanır (**E1.3, SDB1.2, D7.3, D12.3**). Yapılan çalışmalar dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere öğretmenin TRT repertuarından belirlediği listeden karcıgar makamında bestelenmiş üç eser seçerek bu eserleri doğru ve müzikal biçimde çalmaya, eserlerin uygun bölümlerinde mandal glissandosı tekniğini uygulamaya ve eserleri önce yerinden sonra 1, 4, 5 ses aktararak çalmaya yönelik bir performans görevi verilebilir (**D16.3**). Bu performans görevi dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden karcıgar makamında çaldıkları eserlerden esinlenerek ve mandal glissandosı tekniğini kullanarak küçük doğaçlama ezgiler çalmaları istenebilir.

Destekleme Öğrencilerden karcıgar makamında verilen seyir ve eserleri düşük metronomda çalmaları istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. ÜNİTE: SEGÂH MAKAMI

Bu ünite de öğrencilerin segâh makamında verilen seyir ve eserleri çalabilmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 32

**ALAN
BECERİLERİ** SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarlama (Öz Yansıtma)

Değerler D3. Çalışkanlık, D7. Estetik, D12. Sabır, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** -

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.14. Yorumlama, SAB7. Müziksel Okuma, SAB9. Müziksel Dinleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ÇEK.11.3.1. Segâh makamında verilen seyir ve eserleri çalabilme

- a) Segâh makamına ait seyir ve eserleri çözümler.
- b) Segâh makamına ait seyir ve eserleri çalarken kanuna özgü duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Kanuna özgü teknikleri kullanır.
- ç) Müziksel bileşenleri ezgisel ve ritmik yapıya uygun şekilde uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Segâh Makamı

Anahtar Kavramlar

hicaz dörtlüsü, segâh beşlisi

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu ünitedeki öğrenme çıktıları; açık uçlu / kısa cevaplı sorular, öğrenci gözlem formu, kontrol listesi, öz değerlendirme formu, dereceli puanlama anahtarı ve performans görevi ile değerlendirilebilir.

Segâh makamında verilen seyir ve eserleri müziksel söyleme çalışmalarının değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı, doğru duruş ve tutuş becerisinin değerlendirilmesinde kontrol listesi, kanuna özgü glissando tekniğinin değerlendirilmesinde öğretmen kontrol listesi, müziksel bileşenlerin ezgisel ve ritmik yapıya uygun şekilde uygulanmasının değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı kullanılabilir.

Öğrencilere öğretmenin TRT repertuarından belirlediği listeden segâh makamında bes-telenmiş bir saz semaisi seçerek bu eseri ezbere çalmaya, eseri çalarken uygun yerlerde glissando tekniğini uygulamaya ve eseri önce yerinden sonra 1, 4, 5 ses aktararak çalmaya yönelik bir performans görevi verilebilir. Bu performans görevi; makam bilgisinin uygulanması, eserin doğru ve eksiksiz çalınması, usul, glissando tekniğinin uygulanması, aktarım ve enstrüman hâkimiyeti ölçütlerini içeren dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin rast, uşşak, bayati, hüseyini ve karcıgar makamları ile bu makamlarda kullanılan segâh, eviç, hisar ve dik hisar perdelerini bildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerden segâh, dik hisar ve eviç perdelerinin mandal uygulamasını yaptıktan sonra rast, uşşak, bayati, hüseyini ve karcıgar makamı dizilerini çalmaları istenebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilere "Eviç perdesi üzerinde hicaz dörtlüsü çalmak için hangi değiştirici işaretler kullanılmalıdır?" sorusu yöneltilebilir. Ardından öğrencilerden uşşak dörtlüsü ile rast beşlisini (üst çeşni hariç) seslendirmeleri ve seslendirme sırasında segâh perdesinde durmaları istenebilir. Öğrencilerin her iki makamda da yer alan segâh perdesinin işlevi üzerine düşünceleri sağlanabilir. Bu sayede öğrencilerin ön bilgilerini harekete geçirmeleri ve önceki bilgileri ile segâh makamı dizisi arasında ilişki kurmaları sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

ÇEK.11.3.1

Öğrencilere bileşik makam kavramı ile ilgili bilgi notu veya bilgi görseli verilir. Müziksel belleklerini güçlendirmek ve millî kimliklerini tanıma konusunda istekli olmalarını sağlamak için öğrencilere segah makamındaki *İzmir'in Kavakları* adlı eser dinletilir (**SAB9, D19.2**). Ardından öğrencilerin meraklarını uyandırmak için segâh makamının yapısı ve özellikleri hakkında bilgi görseli verilir (**E1.1, OB4**). Öğrencilerden çalınacak seyir ve eserlerin ezgisel yapısını, ritmini ve mızrap vuruşlarını inceleyip çözümledikten sonra bu seyir ve eserleri ritmik okumaları istenir (**KB2.14**). Segâh makamındaki seyir ve eserler öğretmen tarafından çalınır. Öğrencilerin bu seyir ve eserleri müziksel okumaları sağlanır. Yapılan müziksel söyleme çalışmaları dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir (**SAB7**).

Kanuna özgü duruş ve tutuş pozisyonu öğretmen tarafından uygulamalı olarak gösterilir. Öğrencilerin ayna karşısında kendi duruş ve tutuşlarını kontrol ederek doğru pozisyonu sergilemeleri sağlanır. Doğru duruş ve tutuş, kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere glissando çalma tekniğiyle alakalı bilgi görseli verilir. Glissando etütleri uygulamalı olarak gösterilir. Öğrencilerin glissando tekniğini kendi çalışmalarında uygulamaları sağlanır (**D3.1, SDB1.3**). Yapılan çalışmalar öğretmen kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Öğrencilerin seyir ve eserleri glissando tekniğini kullanarak, müziksel bileşenleri uygulayarak, ezgisel ve ritmik yapıya dikkat ederek çalmaları sağlanır. Ardından öğrencilerden çaldıkları eserleri önce yerinden sonra 1, 4, 5 ses aktararak seslendirmeleri istenir. Öğrencilerin çalışmaları sırasında sabırlı olmaları ve bol tekrar yapmaları gerektiği vurgulanır (**E1.3, SDB1.2, D7.3, D12.3**). Yapılan çalışmalar dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere öğretmenin TRT repertuarından belirlediği listeden segâh makamında bes-telenmiş bir saz semaisi seçerek bu eseri ezbere çalmaya, eseri çalarken uygun yerlerde glissando tekniğini uygulamaya ve eseri önce yerinden sonra 1, 4, 5 ses aktararak çalmaya yönelik bir performans görevi verilebilir (**D16.3**). Bu performans görevi dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

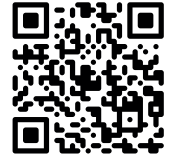
FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden segâh makamında çaldıkları eserlerden esinlenerek ve glissando tekniğini kullanarak küçük doğaçlama ezgiler çalmaları istenebilir.

Destekleme Öğrencilerden segâh makamında verilen seyir ve eserleri düşük metronomda çalmaları istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. ÜNİTE: HÜZZAM MAKAMI

Bu ünite de öğrencilerin hüzzam makamında verilen seyir ve eserleri çalabilmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 28

**ALAN
BECERİLERİ** SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarılama (Öz Yansıtma)

Değerler D3. Çalışkanlık, D7. Estetik, D12. Sabır, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** -

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.14. Yorumlama, SAB7. Müziksel Okuma, SAB9. Müziksel Dinleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ÇEK.11.4.1. Hüz zam makamında verilen seyir ve eserleri çalabilme

- a) Hüz zam makamına ait seyir ve eserleri çözümler.
- b) Hüz zam makamına ait seyir ve eserleri çalarken kanuna özgü duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Kanuna özgü teknikleri kullanır.
- ç) Müziksel bileşenleri ezgisel ve ritmik yapıya uygun şekilde uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Hüz zam Makamı

Anahtar Kavramlar

hicaz dörtlüsü, hüz zam beşlisi, mandal

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu ünitedeki öğrenme çıktıları; açık uçlu / kısa cevaplı sorular, öğrenci gözlem formu, kontrol listesi, öz değerlendirme formu, dereceli puanlama anahtarı ve performans görevi ile değerlendirilebilir.

Hüz zam makamında verilen seyir ve eserleri müziksel söyleme çalışmalarının değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı, doğru duruş ve tutuş becerisinin değerlendirilmesinde kontrol listesi, kanuna özgü mandal glissandosunu tekniğinin değerlendirilmesinde öğretmen kontrol listesi, müziksel bileşenlerin ezgisel ve ritmik yapıya uygun şekilde uygulanmasının değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı kullanılabilir.

Öğrencilere öğretmenin TRT repertuarından belirlediği listeden hüz zam makamında bestelenmiş bir saz semaisi seçerek bu eseri ezbere çalmaya, eseri çalarken uygun yerlerde mandal glissandosunu tekniğini uygulamaya ve eseri önce yerinden sonra 1, 4, 5 ses aktararak çalmaya yönelik bir performans görevi verilebilir. Bu performans görevi; makam bilgisinin uygulanması, eserin doğru ve eksiksiz çalınması, usul, glissando tekniğinin uygulanması, aktarım ve enstrüman hâkimiyeti ölçütlerini içeren dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin segâh ve hicaz ailesi makamları ile segâh, hisar ve eviç perdelerini bildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerden segâh, hisar ve eviç perdelerinin mandal uygulamasını yaptıktan sonra segâh ve hicaz ailesi makamlarının dizilerini çalmaları istenebilir.

Köprü Kurma

Öğretmen tarafından önce segâh beşlisinden oluşan kısa bir melodi, sonra aynı melodinin hisar perdesi kullanılarak oluşturulmuş formu çalınabilir. İki melodi arasındaki duygu farkı sorularak öğrencilerin hisar perdesinin melodide oluşturduğu değişimi fark etmeleri sağlanabilir. Bu sayede öğrencilerin ön bilgilerini harekete geçirmeleri ve bu duygu farkından hareketle hüz zam makamı sesleriyle ilişki kurmaları sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

ÇEK.11.4.1

Müziksel belleklerini güçlendirmek için öğrencilere hüzzam makamında bestelenmiş taksim ve eserler dinletilir (**SAB9**). Ardından öğrencilerin meraklarını uyandırmak için hüzzam makamının yapısı ve özellikleri hakkında bilgi görseli verilir (**E1.1, OB4**). Öğrencilerden çalınacak seyir ve eserlerin ezgisel yapısını, ritmini ve mızrap vuruşlarını inceleyip çözümledikten sonra bu seyir ve eserleri ritmik okumaları istenir (**KB2.14**). Hüzzam makamındaki seyir ve eserler öğretmen tarafından çalınır. Öğrencilerin bu seyir ve eserleri müziksel söylemeleri sağlanır. Yapılan müziksel söyleme çalışmaları dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir (**SAB7**).

Kanuna özgü duruş ve tutuş pozisyonu öğretmen tarafından uygulamalı olarak gösterilir. Öğrencilerin ayna karşısında kendi duruş ve tutuşlarını kontrol ederek doğru pozisyonu sergilemeleri sağlanır. Doğru duruş ve tutuş, kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Karcıgar makamında öğretilen mandal glissandosı tekniği öğrencilere hatırlatılarak kısa bir tekrar yapılır. Öğrencilerin mandal glissandosı tekniğini kendi çalışmalarında uygulamaları sağlanır (**D3.1, SDB1.3**). Yapılan çalışmalar öğretmen kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Öğrencilerin seyir ve eserleri mandal glissandosı tekniğini kullanarak, müziksel bileşenleri uygulayarak, ezgisel ve ritmik yapıya dikkat ederek çalmaları sağlanır. Ardından öğrencilerden çaldıkları eserleri önce yerinden sonra 1, 4, 5 ses aktararak seslendirmeleri istenir. Öğrencilerin çalışmaları sırasında sabırlı olmaları ve bol tekrar yapmaları gerektiği vurgulanır (**E1.3, SDB1.2, D7.3, D12.3**). Yapılan çalışmalar dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere öğretmenin TRT repertuarından belirlediği listeden hüzzam makamında bestelenmiş bir saz semaisi seçerek bu eseri ezbere çalmaya, eseri çalarken uygun yerlerde mandal glissandosı tekniğini uygulamaya ve eseri önce yerinden sonra 1, 4, 5 ses aktararak çalmaya yönelik bir performans görevi verilebilir (**D16.3**). Bu performans görevi dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden hüzzam makamında çaldıkları eserlerden esinlenerek ve mandal glissandosı tekniğini kullanarak küçük doğaçlama ezgiler çalmaları istenebilir.

Destekleme Öğrencilerden hüzzam makamında verilen seyir ve eserleri düşük metronomda çalmaları istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

12. SINIF

1. ÜNİTE: TEKNİK ÇALIŞMALAR

Bu ünite de öğrencilerin kromatik egzersizleri ve hız egzersizlerini çalabilmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 40

ALAN
BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

KAVRAMSAL
BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık

PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarlama (Öz Yansıtma)

Değerler D3. Çalışkanlık, D7. Estetik, D12. Sabır, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER -

BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER KB2.14. Yorumlama, SAB7. Müziksel Okuma, SAB9. Müziksel Dinleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ÇEK.12.1.1. Kanunda kromatik egzersizleri ve hız egzersizlerini çalabilme

- a) Çalınacak kromatik egzersizleri ve hız egzersizlerini çözümler.
- b) Çalgıya özgü duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Çalgıya özgü kromatik teknikleri ve hız tekniklerini kullanır.
- ç) Kromatik egzersizlerde ve hız egzersizlerinde müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Kromatik Çalışmalar ve Hız Çalışmaları

Anahtar Kavramlar

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu ünitedeki öğrenme çıktıları; öğrenci gözlem formu, kontrol listesi, öz değerlendirme formu, dereceli puanlama anahtarı ve performans görevi ile değerlendirilebilir.

Verilen kromatik egzersizlerin ve hız egzersizlerinin müziksel söyleme çalışmalarının değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı, doğru duruş ve tutuş pozisyonunun değerlendirilmesinde kontrol listesi, kullanılması istenen kanuna özgü tekniklerin değerlendirilmesinde öğretmen kontrol listesi, müziksel bileşenlerin ezgisel ve ritmik yapıya uygun şekilde uygulanmasının değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı kullanılabilir.

Öğrencilere Refik Talat Alpman'a ait hicaz makamındaki *Saz Semais'i*ni ezbere çalmaya, makam bilgisini uygulamaya, eseri doğru ve müzikal biçimde icra etmeye, enstrüman hâkimiyetini sağlamaya ve doğru usul kalıbında çalmaya yönelik bir performans görevi verilebilir. Bu performans görevi; usul, makam bilgisinin uygulanması, mızrap vuruş tekniklerinin doğru kullanılması, eserin doğruluğu ve enstrüman hâkimiyetinin sağlanması ölçütlerini içeren dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin mandal kullanımı yapabildikleri, kromatik aralıkları bildikleri ve metronom eşliğinde çalabildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere "Kromatik dizi ne demektir?" ve "Bir tam ses içinde kaç yarım ses bulunur?" soruları sorulabilir. Öğrencilerden kromatik aralıkları istedikleri telden başlayarak bir oktavlık ses sahasında, metronom yardımıyla ve yavaş-orta tempoda çalmaları istenebilir.

Köprü Kurma

Öğretmen tarafından sırasıyla bir oktavlık dizi ve bir oktavlık kromatik dizi çalınabilir. Öğrencilere "Bir oktavlık dizi ile kromatik dizi arasında duyduğunuz en belirgin farklar nelerdir? Bu farkları nasıl tanımlarsınız?", "Bir merdiveni her basamağı tek tek çıkarak ilerlemek ile iki basamak birden adımlayarak çıkmak arasında ne fark vardır? Bu durum ile bir oktavlık dizinin ve kromatik dizinin ilerleyişi arasında nasıl bir ilişki kurarsınız?" vb. sorular yöneltilebilir. Bu sayede öğrencilerin tam ses ve yarım ses ilerleyişleri arasındaki duyuş farkını ayırt etmeleri ve adım genişliklerinin hareketi nasıl değiştirdiğini hatırlayarak bu iki dizi yapısı arasında bağ kurmaları sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

ÇEK.12.1.1

Müziksel belleklerini güçlendirmek için öğrencilere Göksel Baktagir'in kromatik teknikleri ve hız tekniklerini kullandığı hicaz makamında bestelenmiş *91'in Baharı* isimli saz semaisinin video kaydı izletilir ve Safinaz Rizeli'nin *hicaz taksim*inin ses kaydı dinletilir (**SAB9**). Ardından öğrencilerin dikkatlerini çekmek için kromatik çalışmalar ve hız çalışmaları hakkında bilgi görseli verilir (**E1.1, OB4**). Öğrencilerden verilen kromatik çalışmaların ve hız çalışmalarının ezgisel yapısını, ritmini ve mızrap vuruşlarını inceleyip çözümledikten sonra bu seyir ve eserleri ritmik okumaları istenir (**KB2.14**). Kromatik etütler, hız etütleri ve verilen eserler öğretmen tarafından çalınır. Öğrencilerin kromatik etütleri, hız etütlerini ve verilen eserleri müziksel söylemeleri sağlanır. Yapılan müziksel söyleme çalışmaları dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir (**SAB7**).

Kanuna özgü duruş ve tutuş pozisyonu öğretmen tarafından uygulamalı olarak gösterilir. Ardından öğrencilerin ayna karşısında kendi duruş ve tutuşlarını kontrol ederek doğru pozisyonu sergilemeleri sağlanır. Doğru duruş ve tutuş, kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Kromatik etütlerde, hız etütlerinde ve verilen eserlerde kullanılması gereken teknikler uygulamalı olarak gösterilir. Öğrencilerin kromatik teknikleri ve hız tekniklerini kendi çalışmalarında uygulamaları sağlanır (**D3.1, SDB1.3**). Yapılan çalışmalar öğretmen kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Öğrencilerin kromatik etütleri, hız etütlerini ve verilen eserleri gerekli teknikleri kullanarak, müziksel bileşenleri uygulayarak, ezgisel ve ritmik yapıya dikkat ederek çalmaları sağlanır. Öğrencilerin çalışmaları sırasında sabırlı olmaları ve bol tekrar yapmaları gerektiği vurgulanır (**E1.3, SDB1.2, D7.3, D12.3**). Yapılan çalışmalar dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere Refik Talat Alpman'a ait hicaz makamındaki *Saz Semaisi*'ni ezbere çalmaya, makam bilgisini uygulamaya, eseri doğru ve müzikal biçimde icra etmeye, enstrüman hâkimiyetini sağlamaya ve doğru usul kalıbında çalmaya yönelik bir performans görevi verilebilir (**D16.3**). Bu performans görevi dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerin verilen kromatik çalışmaların ve hız çalışmalarının metronom değerlerinin üstüne çıkmaları istenebilir.

Destekleme Öğrencilerin verilen kromatik çalışmaları ve hız çalışmalarını düşük metronomda ve akıcı çalmaları desteklenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. ÜNİTE: MAHUR MAKAMI

Bu ünite de öğrencilerin mahur makamında verilen seyir ve eserleri çalabilmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

**ALAN
BECERİLERİ** SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarlama (Öz Yansıtma)

Değerler D3. Çalışkanlık, D7. Estetik, D12. Sabır, D16 Sorumluluk, D19. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** -

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.14. Yorumlama, SAB7. Müziksel Okuma, SAB9. Müziksel Dinleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ÇEK.12.2.1. Mahur makamında verilen seyir ve eserleri çalabilme

- a) Mahur makamına ait seyir ve eserleri çözümler.
- b) Mahur makamına ait seyir ve eserleri çalarken kanuna özgü duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Kanuna özgü teknikleri kullanır.
- ç) Müziksel bileşenleri ezgisel ve ritmik yapıya uygun şekilde uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Mahur Makamı

Anahtar Kavramlar geveşt, şet makam, çargâh beşlisi, çargâh dörtlüsü

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu üniteadaki öğrenme çıktıları; öğrenci gözlem formu, kontrol listesi, öz değerlendirme formu, dereceli puanlama anahtarı ve performans görevi ile değerlendirilebilir.

Mahur makamında verilen seyir ve eserleri müziksel söyleme çalışmalarının değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı, doğru duruş ve tutuş becerisinin değerlendirilmesinde kontrol listesi, kanuna özgü mandal vibratosu tekniğinin değerlendirilmesinde öğretmen kontrol listesi, müziksel bileşenlerin ezgisel ve ritmik yapıya uygun şekilde uygulanmasının değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı kullanılabilir.

Öğrencilere öğretmenin TRT repertuarından belirlediği listeden mahur makamında bes-telenmiş üç eser seçerek bu eserleri doğru ve müzikal biçimde çalmaya, eserlerin uygun bölümlerinde mandal vibratosu tekniğini uygulamaya ve eserleri önce yerinden sonra 1, 4, 5 ses aktararak çalmaya yönelik bir performans görevi verilebilir. Bu performans görevi; usul, makam bilgisinin uygulanması, mızrap vuruş tekniklerinin doğru kullanılması ve enstrüman hâkimiyetinin sağlanması ölçütlerini içeren dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin 1 ses aktarım ve mandal kullanımı yapabildikleri, basit ve bileşik makam kavramını bildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci Öğrencilerden çargâh makamının dizisini önce yerinden ve 1 ses seslendirmeleri istenebilir. Öğrencilere basit ve bileşik makam arasındaki farkların neler olduğu sorulabilir.

Köprü Kurma Öğretmen tarafından çargâh makamı dizisi önce yerinden, sonra rast perdesi üzerinde seslendirilebilir. "İki örnek arasındaki benzerlik ve farklılıklar nelerdir?" sorusu yöneltilerek öğrencilerin aynı dizi farklı bir perdeden seslendirildiğinde duyulmuş gerçekleşen değişiklikleri fark etmeleri sağlanabilir. Bu sayede öğrencilerin aktarım kavramını hatırlamaları ve bu değişimi mahur makamının rast üzerindeki dizisiyle ilişkilendirmeleri sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

ÇEK.12.2.1

Öğrencilere şed makam kavramı ile ilgili bilgi notu veya bilgi görseli verilir. Müziksel belleklerini güçlendirmek ve millî kimliklerini tanıma konusunda istekli olmalarını sağlamak için öğrencilere mahur makamındaki *Hoş Gelişler Ola* adlı eser dinletilir (**SAB9, D19.2**). Ardından öğrencilerin dikkatlerini çekmek için mahur makamının yapısı ve özellikleri hakkında bilgi görseli verilir (**E1.1, OB4**). Öğrencilerden çalınacak seyir ve eserlerin ezgisel yapısını, ritmini ve mızrap vuruşlarını inceleyip çözümledikten sonra bu seyir ve eserleri ritmik olarak okumaları istenir (**KB2.14**). Mahur makamındaki seyir ve eserler öğretmen tarafından çalınır. Öğrencilerin bu seyir ve eserleri müziksel söylemeleri sağlanır. Yapılan müziksel söyleme çalışmaları dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir (**SAB7**).

Kanuna özgü duruş ve tutuş pozisyonu öğretmen tarafından uygulamalı olarak gösterilir. Öğrencilerin ayna karşısında kendi duruş ve tutuşlarını kontrol ederek doğru pozisyonu sergilemeleri sağlanır. Doğru duruş ve tutuş, kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere mandal vibratosu tekniğiyle alakalı bilgi görseli verilir. Mandal vibratosu tekniği uygulamalı olarak gösterilir. Öğrencilerin mandal vibratosu tekniğini kendi çalışmalarında uygulamaları sağlanır (**D3.1, SDB1.3**). Yapılan çalışmalar öğretmen kontrol listesi (mandal vibratosu tekniğiyle çalınan notalar, iki el koordinasyonu, sağ ve sol el kullanımı vb. ölçütler) ile değerlendirilebilir.

Öğrencilerin seyir ve eserleri mandal vibratosu tekniğini kullanarak, müziksel bileşenleri uygulayarak, ezgisel ve ritmik yapıya dikkat ederek çalmaları sağlanır. Ardından öğrencilerden çaldıkları eserleri önce yerinden sonra 1, 4, 5 ses aktararak seslendirmeleri istenir. Öğrencilerin çalışmaları sırasında sabırlı olmaları ve bol tekrar yapmaları gerektiği vurgulanır (**E1.3, SDB1.2, D7.3, D12.3**). Yapılan çalışmalar dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere öğretmenin TRT repertuarından belirlediği listeden mahur makamında bestelenmiş üç eser seçerek bu eserleri doğru ve müzikal biçimde çalmaya, eserlerin uygun bölümlerinde mandal vibratosu tekniğini uygulamaya ve eserleri önce yerinden sonra 1, 4, 5 ses aktararak çalmaya yönelik bir performans görevi verilebilir (**D16.3**). Bu performans görevidereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden mahur makamında çaldıkları eserlerden esinlenerek ve mandal vibratosu tekniğini kullanarak küçük doğaçlama ezgiler çalmaları istenebilir.

Destekleme Öğrencilerden mahur makamında verilen seyir ve eserleri düşük metronomda çalmaları istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. ÜNİTE: ACEMAŞİİRAN MAKAMI

Bu ünite de öğrencilerin acemaşîran makamında verilen seyir ve eserleri çalabilmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

**ALAN
BECERİLERİ** SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarlama (Öz Yansıtma)

Değerler D3. Çalışkanlık, D7. Estetik, D12. Sabır, D16. Sorumluluk, D19. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** -

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.14. Yorumlama, SAB7. Müziksel Okuma, SAB9. Müziksel Dinleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ÇEK.12.3.1. Acemaşiran makamında verilen seyir ve eserleri çalabilme

- a) Acemaşiran makamına ait seyir ve eserleri çözümler.
- b) Acemaşiran makamına ait seyir ve eserleri çalarken kanuna özgü duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Kanuna özgü teknikleri kullanır.
- ç) Müziksel bileşenleri ezgisel ve ritmik yapıya uygun şekilde uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Acemaşiran Makamı

Anahtar Kavramlar acemaşiran, hüseyniaşiran, küçük mücennep

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu ünitedeki öğrenme çıktıları; öğrenci gözlem formu, kontrol listesi, öz değerlendirme formu, dereceli puanlama anahtarı ve performans görevi ile değerlendirilebilir.

Acemaşiran makamında verilen seyir ve eserleri müziksel söyleme çalışmalarının değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı, doğru duruş ve tutuş becerisinin değerlendirilmesinde kontrol listesi, kanuna özgü mandal vibratosu tekniğinin değerlendirilmesinde öğretmen kontrol listesi, müziksel bileşenlerin ezgisel ve ritmik yapıya uygun şekilde uygulanmasının değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı kullanılabilir.

Öğrencilere öğretmenin TRT repertuarından belirlediği listeden acemaşiran makamında bestelenmiş üç eser seçerek bu eserleri doğru ve müzikal biçimde çalmaya, eserlerin uygun bölümlerinde mandal vibratosu tekniğini uygulamaya ve eserleri önce yerinden sonra 1, 4, 5 ses aktararak çalmaya yönelik bir performans görevi verilebilir. Bu performans görevi; usul, makam bilgisinin uygulanması, mızrap vuruş tekniklerinin doğru kullanılması ve enstrüman hâkimiyetinin sağlanması ölçütlerini içeren dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin 5 ses aktarım ve mandal kullanımı yapabildikleri, basit ve bileşik makam kavramını bildikleri ve perde aralıkları hesaplaması yapabildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci Öğrencilerden bildikleri basit ve bileşik makam isimlerini ve bu makamların değiştirici işaretlerini söylemeleri istenebilir.

Öğrencilerden çargâh makamının dizisini yerinden ve 5 ses seslendirmeleri istenebilir.

Köprü Kurma Öğretmen tarafından çargâh makamı dizisi önce yerinden, sonra acemaşiran perdesi üzerinde seslendirilebilir. "İki örnek arasındaki benzerlik ve farklılıklar nelerdir?" sorusu yöneltilecek öğrencilerin aynı dizi farklı bir perdeden seslendirildiğinde duyusun nasıl değiştiğini fark etmeleri sağlanabilir. Bu sayede öğrencilerin aktarım kavramını hatırlamaları ve bu değişimi acemaşiran makamı dizisiyle ilişkilendirmeleri sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları ÇEK.12.3.1

Müziksel belleklerini güçlendirmek için öğrencilere acemaşiran makamında bestelenmiş güftesi Mehmet Akif Ersoy'a, bestesi Ali Rıfat Çağatay'a ait *İstiklâl Marşı* ile *Gönlüm Düşüyor Çırpınarak Gizli Kemende* ve *Eski Şarkıları Çoktan Bıraktım* adlı eserler dinletilir (**SAB9, D19.1**). Ardından öğrencilerin dikkatlerini çekmek için acemaşiran makamının yapısı ve özellikleri hakkında bilgi görseli verilir (**E1.1, OB4**). Öğrencilerden çalınacak seyir ve eserlerin ezgisel yapısını, ritmini ve mızrap vuruşlarını inceleyip çözümledikten sonra bu seyir ve eserleri ritmik okumaları istenir (**KB2.14**). Acemaşiran makamındaki seyir ve eserler öğretmen tarafından çalınır. Öğrencilerin bu seyir ve eserleri müziksel söylemeleri sağlanır. Yapılan müziksel söyleme çalışmaları dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir (**SAB7**).

Kanuna özgü duruş ve tutuş pozisyonu öğretmen tarafından uygulamalı olarak gösterilir. Öğrencilerin ayna karşısında kendi duruş ve tutuşlarını kontrol ederek doğru pozisyonu sergilemeleri sağlanır. Doğru duruş ve tutuş, kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere mandal vibratosu çalma tekniğiyle alakalı bilgi görseli verilir. Mandal vibratosu etütleri uygulamalı olarak gösterilir. Öğrencilerin mandal vibratosu tekniğini kendi çalışmalarında uygulamaları sağlanır (**D3.1, SDB1.3**). Yapılan çalışmalar öğretmen kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Mahur makamında öğretilen mandal vibratosu tekniği öğrencilere hatırlatılarak kısa bir tekrar yapılır. Öğrencilerin seyir ve eserleri bu tekniği kullanarak, müziksel bileşenleri uygulayarak, ezgisel ve ritmik yapıya dikkat ederek çalmaları sağlanır. Ardından öğrencilerden çaldıkları eserleri 1, 4, 5 ses aktararak seslendirmeleri istenir. Öğrencilerin çalışmaları sırasında sabırlı olmaları ve bol tekrar yapmaları gerektiği vurgulanır (**E1.3, SDB1.2, D7.3, D12.3**). Yapılan çalışmalar dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere öğretmenin TRT repertuarından belirlediği listeden acemaşiran makamında bestelenmiş üç eser seçerek bu eserleri doğru ve müzikal biçimde çalmaya, eserlerin uygun bölümlerinde mandal vibratosu tekniğini uygulamaya ve eserleri önce yerinden sonra 1, 4, 5 ses aktararak çalmaya yönelik bir performans görevi verilebilir (**D16.3**). Bu performans görevi dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

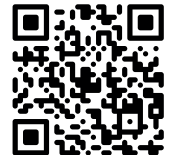
FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden acemaşiran makamında çaldıkları eserlerden esinlenerek ve mandal vibratosu tekniğini kullanarak küçük doğaçlama ezgiler çalmaları istenebilir.

Destekleme Öğrencilerden acemaşiran makamında verilen seyir ve eserleri düşük metronomda çalmaları istenebilir.

ÖĞRETMEN
YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. ÜNİTE: NİHAVENT MAKAMI

Bu ünite de öğrencilerin nihavent makamında verilen seyir ve eserleri çalabilmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

**ALAN
BECERİLERİ** SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme, SDB1.3. Kendine Uyarlama (Öz Yansıtma)

Değerler D3. Çalışkanlık, D7. Estetik, D12. Sabır, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** -

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.14. Yorumlama, SAB7. Müziksel Okuma, SAB9. Müziksel Dinleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ÇEK.12.4.1. Nihavent makamında verilen seyir ve eserleri çalabilme

- a) Nihavent makamına ait seyir ve eserleri çözümler.
- b) Nihavent makamına ait seyir ve eserleri çalarken kanuna özgü duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Kanuna özgü teknikleri kullanır.
- ç) Müziksel bileşenleri ezgisel ve ritmik yapıya uygun şekilde uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Nihavent Makamı

Anahtar Kavramlar

buselik beşlisi, ırak, neva dörtlüsü, rast

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu üniteadaki öğrenme çıktıları; öğrenci gözlem formu, kontrol listesi, öz değerlendirme formu, dereceli puanlama anahtarı ve performans görevi ile değerlendirilebilir.

Nihavent makamında verilen seyir ve eserleri müziksel söyleme çalışmalarının değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı, doğru duruş ve tutuş becerisinin değerlendirilmesinde kontrol listesi, kanuna özgü tırnak glissandosunu tekniğinin değerlendirilmesinde öğretmen kontrol listesi, müziksel bileşenlerin ezgisel ve ritmik yapıya uygun şekilde uygulanmasının değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı kullanılabilir.

Öğrencilere öğretmenin TRT repertuarından belirlediği listeden nihavent makamında bestelenmiş üç eser seçerek bu eserleri doğru ve müzikal biçimde çalmaya, eserlerin uygun bölümlerinde tırnak glissandosunu tekniğini uygulamaya ve eserleri önce yerinden sonra 1, 4, 5 ses aktararak çalmaya yönelik bir performans görevi verilebilir. Bu performans görevi; usul, makam bilgisinin uygulanması, mızrap vuruş tekniklerinin doğru kullanılması ve enstrüman hâkimiyetinin sağlanması ölçütlerini içeren dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin 1 ses aktarım ve mandal kullanımı yapabildikleri, basit ve bileşik makam kavramını bildikleri ve perde aralıkları hesaplaması yapabildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerden buselik makamı dizisini önce yerinden ve 1 ses seslendirmeleri, basit ve bileşik makamlar arasındaki farkları belirlemeleri istenebilir.

Köprü Kurma

Öğretmen tarafından buselik makamı dizisi önce yerinden, sonra rast perdesi üzerinde seslendirilebilir. “İki örnek arasındaki benzerlik ve farklılıklar nelerdir?” sorusu yöneltilerek öğrencilerin aynı dizi farklı bir perdeden seslendirildiğinde duyusun nasıl değiştiğini fark etmeleri sağlanabilir. Bu sayede öğrencilerin aktarım kavramını hatırlamaları ve bu değişimi nihavent makamının rast üzerindeki dizisiyle ilişkilendirmeleri sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

ÇEK.12.4.1

Müziksel belleklerini güçlendirmek için öğrencilere nihavent makamında bestelenmiş *Aşkı Bahardır Ümitler Vardı, Aman Avcı Vurma Beni ve Ayrıldı Gönül Şimdi Yine Bir Tek Eşinden* adlı eserler dinletilir (**SAB9**). Ardından öğrencilerin dikkatlerini çekmek için nihavent makamının yapısı ve özellikleri hakkında bilgi görseli verilir (**E1.1, OB4**). Öğrencilerden çalınacak seyir ve

eserlerin ezgisel yapısını, ritmini ve mızrap vuruşlarını inceleyip çözümledikten sonra bu seyir ve eserleri ritmik okumaları istenir (**KB2.14**). Nihavent makamındaki seyir ve eserler öğretmen tarafından çalınır. Öğrencilerin bu seyir ve eserleri müziksel söylemeleri sağlanır. Yapılan müziksel söyleme çalışmaları dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir (**SAB7**).

Kanuna özgü duruş ve tutuş pozisyonu öğretmen tarafından uygulamalı olarak gösterilir. Öğrencilerin ayna karşısında kendi duruş ve tutuşlarını kontrol ederek doğru pozisyonu sergilemeleri sağlanır. Doğru duruş ve tutuş, kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere tırnak glissandosı çalma tekniğiyle alakalı bilgi görseli verilir. Tırnak glissandosı etütleri uygulamalı olarak gösterilir. Öğrencilerin tırnak glissandosı tekniğini kendi çalışmalarında uygulamaları sağlanır (**D3.1, SDB1.3**). Yapılan çalışmalar öğretmen kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Öğrencilerin seyir ve eserleri tırnak glissandosı tekniğini kullanarak, müziksel bileşenleri uygulayarak, ezgisel ve ritmik yapıya dikkat ederek çalmaları sağlanır. Ardından öğrencilerden çaldıkları eserleri 1, 4, 5 ses aktararak seslendirmeleri istenir. Öğrencilerin çalışmaları sırasında sabırlı olmaları ve bol tekrar yapmaları gerektiği vurgulanır (**E1.3, SDB1.2, D7.3, D12.3**). Yapılan çalışmalar dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere öğretmenin TRT repertuarından belirlediği listeden nihavent makamında bestelenmiş üç eser seçerek bu eserleri doğru ve müzikal biçimde çalmaya, eserlerin uygun bölümlerinde tırnak glissandosı tekniğini uygulamaya ve eserleri önce yerinden sonra 1, 4, 5 ses aktararak çalmaya yönelik bir performans görevi verilebilir (**D16.3**). Bu performans görevi dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden nihavent makamında çaldıkları eserlerden esinlenerek ve tırnak glissandosı tekniğini kullanarak küçük doğaçlama ezgiler çalmaları istenebilir.

Destekleme Öğrencilerden nihavent makamında verilen seyir ve eserleri düşük metronomda çalmaları istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

5. ÜNİTE: KÜRDİLİHİCAZKÂR MAKAMI

Bu ünite de öğrencilerin kürdilihicazkâr makamında verilen seyir ve eserleri çalabilmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 18

**ALAN
BECERİLERİ** SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarlama (Öz Yansıtma)

Değerler D3. Çalışkanlık, D7. Estetik, D12. Sabır, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** -

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.14. Yorumlama, SAB7. Müziksel Okuma, SAB9. Müziksel Dinleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ÇEK.12.5.1. Kürdilihicazkâr makamında verilen seyir ve eserleri çalabilme

- a) Kürdilihicazkâr makamına ait seyir ve eserleri çözümler.
- b) Kürdilihicazkâr makamına ait seyir ve eserleri çalarken kanuna özgü duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Kanuna özgü çalma tekniğini kullanır.
- ç) Müziksel bileşenleri ezgisel ve ritmik yapıya uygun şekilde uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Kürdilihicazkâr Makamı

Anahtar Kavramlar

kürdi, nim hisar, nim zirgüle

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu ünitedeki öğrenme çıktıları; öğrenci gözlem formu, kontrol listesi, öz değerlendirme formu, dereceli puanlama anahtarı ve performans görevi ile değerlendirilebilir.

Kürdilihicazkâr makamında verilen seyir ve eserleri müziksel söyleme çalışmalarının değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı, doğru duruş ve tutuş becerisinin değerlendirilmesinde kontrol listesi, kanuna özgü tırnak glissandosunu tekniğinin değerlendirilmesinde öğretmen kontrol listesi, müziksel bileşenlerin ezgisel ve ritmik yapıya uygun şekilde uygulanmasının değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı kullanılabilir.

Öğrencilere öğretmenin TRT repertuarından belirlediği listeden kürdilihicazkâr makamında bestelenmiş üç eser seçerek bu eserleri doğru ve müzikal biçimde çalmaya, eserlerin uygun bölümlerinde tırnak glissandosunu tekniğini uygulamaya ve eserleri önce yerinden sonra 1, 4, 5 ses aktararak çalmaya yönelik bir performans görevi verilebilir. Bu performans görevi; usul, makam bilgisinin uygulanması, mızrap vuruş tekniklerinin doğru kullanılması ve enstrüman hâkimiyetinin sağlanması ölçütlerini içeren dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin 1 ses aktarım ve mandal kullanımı yapabildikleri, basit ve bileşik makam kavramlarını bildikleri ve perde aralıkları hesaplaması yapabildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerden kürdi makamı dizisini yerinden ve 1 ses, hicazkâr makamı dizisini de neva perdesi üzerinde çalmaları istenebilir.

Köprü Kurma

Öğretmen tarafından kürdi makamı dizisi yerinden ve bir ses pesten olmak üzere iki farklı perdeden seslendirilebilir. Öğrencilere "Bu iki dizinin benzerlik ve farklılıkları nelerdir?", "Dizi- de kullanılan kürdi, nim hisar ve nim zirgüle perdeleri neden tercih edilmiş olabilir?", "Sesler değiştirildiğinde oluşan duyuş farkı hangi perdelerden kaynaklanmaktadır?" soruları yöneltilebilir. Bu sayede öğrencilerin aktarım kavramını hatırlamaları ve bu değişimi kürdilihicazkâr makamı dizisiyle ilişkilendirmeleri sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

ÇEK.12.5.1

Müziksel belleklerini güçlendirmek için öğrencilere kürdilihicazkâr makamında bestelenmiş *Unutturamaz Seni Hiçbir Şey Unutulsam da Ben, Bitmez Tükenmez Bu Dert, Ömür Diyorlar Buna ve Ne Senin Aşkına Muhtaç Ne Esirin Olacağım* adlı eserler dinletilir (**SAB9**).

Ardından öğrencilerin dikkatlerini çekmek için kürdilhicazkâr makamının yapısı ve özellikleri hakkında bilgi görseli verilir **(E1.1, OB4)**. Öğrencilerden çalınacak seyir ve eserlerin ezgisel yapısını, ritmini ve mızrap vuruşlarını inceleyip çözümledikten sonra bu seyir ve eserleri ritmik okumaları istenir **(KB2.14)**. Kürdilhicazkâr makamındaki seyir ve eserler öğretmen tarafından çalınır. Öğrencilerin bu seyir ve eserleri müziksel söylemeleri sağlanır. Yapılan müziksel söyleme çalışmaları dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir **(SAB7)**.

Kanuna özgü duruş ve tutuş pozisyonu öğretmen tarafından uygulamalı olarak gösterilir. Öğrencilerin ayna karşısında kendi duruş ve tutuşlarını kontrol ederek doğru pozisyonu sergilemeleri sağlanır. Doğru duruş ve tutuş, kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Nihavent makamında öğretilen tırnak glissandosı tekniği öğrencilere hatırlatılarak kısa bir tekrar yapılır. Öğrencilerin tırnak glissandosı tekniğini kendi çalışmalarında uygulamaları sağlanır **(D3.1, SDB1.3)**. Yapılan çalışmalar öğretmen kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Öğrencilerin seyir ve eserleri tırnak glissandosı tekniğini kullanarak, müziksel bileşenleri uygulayarak, ezgisel ve ritmik yapıya dikkat ederek çalmaları sağlanır. Ardından öğrencilerden çaldıkları eserleri 1, 4, 5 ses aktararak seslendirmeleri istenir. Öğrencilerin çalışmaları sırasında sabırlı olmaları ve bol tekrar yapmaları gerektiği vurgulanır **(E1.3, SDB1.2, D7.3, D12.3)**. Yapılan çalışmalar dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere öğretmenin TRT repertuarından belirlediği listeden kürdilhicazkâr makamında bestelenmiş üç eser seçerek bu eserleri doğru ve müzikal biçimde çalmaya, eserlerin uygun bölümlerinde tırnak glissandosı tekniğini uygulamaya ve eserleri önce yerinden sonra 1, 4, 5 ses aktararak çalmaya yönelik bir performans görevi verilebilir **(D16.3)**. Bu performans görevi dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

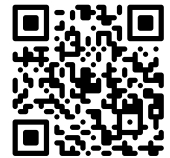
FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden kürdilhicazkâr makamında çaldıkları eserlerden esinlenerek ve tırnak glissandosı tekniğini kullanarak küçük doğaçlama ezgiler çalmaları istenebilir.

Destekleme Öğrencilerden kürdilhicazkâr makamında verilen seyir ve eserleri düşük metronomda çalmaları istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

6. ÜNİTE: SUZINAK MAKAMI

Bu ünite de öğrencilerin suzinak makamında verilen seyir ve eserleri çalabilmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

**ALAN
BECERİLERİ** SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarlama (Öz Yansıtma)

Değerler D3. Çalışkanlık, D7. Estetik, D12. Sabır, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** -

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.14. Yorumlama, SAB7. Müziksel Okuma, SAB9. Müziksel Dinleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ÇEK.12.6.1. Suzinak makamında verilen seyir ve eserleri çalabilme

- a) Suzinak makamına ait seyir ve eserleri çözümler.
- b) Suzinak makamına ait seyir ve eserleri çalarken kanuna özgü duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Kanuna özgü çalma tekniğini kullanır.
- ç) Müziksel bileşenleri ezgisel ve ritmik yapıya uygun şekilde uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Suzinak Makamı

Anahtar Kavramlar

ırak, inici-çıkıcı, zirgüle

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu üniteadaki öğrenme çıktıları; öğrenci gözlem formu, kontrol listesi, öz değerlendirme formu, dereceli puanlama anahtarı ve performans görevi ile değerlendirilebilir.

Suzinak makamında verilen seyir ve eserleri müziksel söyleme çalışmalarının değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı, doğru duruş ve tutuş becerisinin değerlendirilmesinde kontrol listesi, kanuna özgü mandal cızırtısı tekniğinin değerlendirilmesinde öğretmen kontrol listesi, müziksel bileşenlerin ezgisel ve ritmik yapıya uygun şekilde uygulanmasının değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı kullanılabilir.

Öğrencilere öğretmenin TRT repertuarından belirlediği listeden suzinak makamında bir saz semaisi seçerek bu eseri ezbere çalmaya, eseri çalarken uygun yerlerde mandal cızırtısı tekniğini uygulamaya ve eseri önce yerinden sonra 1, 4, 5 ses aktararak çalmaya yönelik bir performans görevi verilebilir. Bu performans görevi; usul, makam bilgisinin uygulanması, mızrap vuruş tekniklerinin doğru kullanılması, eserin doğruluğu ve enstrüman hâkimiyetinin sağlanması ölçütlerini içeren dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin 1 ses aktarım ve mandal kullanımı yapabildikleri, basit ve bileşik makam kavramlarını bildikleri ve perde aralıkları hesaplaması yapabildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerden hicaz makamı dizisini yerinden ve 1 ses seslendirmeleri istenebilir.

Köprü Kurma

Öğretmen tarafından hicaz makamı dizisi önce yerinden, sonra rast perdesi üzerinde seslendirilebilir. "İki örnek arasındaki benzerlik ve farklılıklar nelerdir?" sorusu yöneltilerek öğrencilerin aynı dizi farklı bir perdeden seslendirildiğinde duyusun nasıl değiştiğini fark etmelerini sağlanabilir. Bu sayede öğrencilerin aktarım kavramını hatırlamaları ve bu değişimi suzinak makamının rast üzerindeki dizisiyle ilişkilendirmeleri sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

ÇEK.12.6.1

Müziksel belleklerini güçlendirmek için öğrencilere suzinak makamında bestelenmiş *Elle-re Uzaktan Bak Bana Yakın Gel, Şimdi Uzaklardasın, Gönül Hicranla Doldu* ve *Aylardır Gül Yüzünü Göremez Oldum Senin* adlı eserler dinletilir (**SAB9**). Ardından öğrencilerin dikkatlerini çekmek için suzinak makamının yapısı ve özellikleri hakkında bilgi görseli verilir (**E1.1, OB4**).

Öğrencilerden çalınacak seyir ve eserlerin ezgisel yapısını, ritmini ve mızrap vuruşlarını inceleyip çözümledikten sonra bu seyir ve eserleri ritmik okumaları istenir (**KB2.14**). Suzinak makamındaki seyir ve eserler öğretmen tarafından çalınır. Öğrencilerin bu seyir ve eserleri müziksel söylemeleri sağlanır. Yapılan müziksel söyleme çalışmaları dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir (**SAB7**).

Kanuna özgü duruş ve tutuş pozisyonu öğretmen tarafından uygulamalı olarak gösterilir. Öğrencilerin ayna karşısında kendi duruş ve tutuşlarını kontrol ederek doğru pozisyonu sergilemeleri sağlanır. Doğru duruş ve tutuş, kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere mandal cızırtısı çalma tekniğiyle alakalı bilgi görseli verilir. Mandal cızırtısı etütleri uygulamalı olarak gösterilir. Öğrencilerin mandal cızırtısı tekniğini kendi çalışmalarında uygulamaları sağlanır (**D3.1, SDB1.3**). Yapılan çalışmalar öğretmen kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Öğrencilerin seyir ve eserleri mandal cızırtısı tekniğini kullanarak, müziksel bileşenleri uygulayarak, ezgisel ve ritmik yapıya dikkat ederek çalmaları sağlanır. Ardından öğrencilerden çaldıkları eserleri 1, 4, 5 ses aktararak seslendirmeleri istenir. Öğrencilerin çalışmaları sırasında sabırlı olmaları ve bol tekrar yapmaları gerektiği vurgulanır (**E1.3, SDB1.2, D7.3, D12.3**). Yapılan çalışmalar dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere öğretmenin TRT repertuarından belirlediği listeden suzinak makamında bir saz semaisi seçerek bu eseri ezbere çalmaya, eseri çalarken uygun yerlerde mandal cızırtısı tekniğini uygulamaya ve eseri önce yerinden sonra 1, 4, 5 ses aktararak çalmaya yönelik bir performans görevi verilebilir (**D16.3**). Bu performans görevi dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden suzinak makamında çaldıkları eserlerden esinlenerek ve mandal cızırtısı tekniğini kullanarak küçük doğaçlama ezgiler çalmaları istenebilir.

Destekleme Öğrencilerden suzinak makamında verilen seyir ve eserleri düşük metronomda çalmaları istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

7. ÜNİTE: HICAZKÂR MAKAMI

Bu ünite de öğrencilerin hicazkâr makamında verilen seyir ve eserleri çalabilmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

**ALAN
BECERİLERİ** SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarlama (Öz Yansıtma)

Değerler D3. Çalışkanlık, D7. Estetik, D12. Sabır, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** -

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.14. Yorumlama, SAB7. Müziksel Okuma, SAB9. Müziksel Dinleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ÇEK.12.7.1. Hicazkâr makamında verilen seyir ve eserleri çalabilme

- a) Hicazkâr makamına ait seyir ve eserleri çözümler.
- b) Hicazkâr makamına ait seyir ve eserleri çalarken kanuna özgü duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Kanuna özgü çalma tekniğini kullanır.
- ç) Müziksel bileşenleri ezgisel ve ritmik yapıya uygun şekilde uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Hicazkâr Makamı

Anahtar Kavramlar eviç, hisar, segâh,

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu ünitadaki öğrenme çıktıları; öğrenci gözlem formu, kontrol listesi, öz değerlendirme formu, dereceli puanlama anahtarı ve performans görevi ile değerlendirilebilir.

Hicazkâr makamında verilen seyir ve eserleri müziksel söyleme çalışmalarının değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı, doğru duruş ve tutuş becerisinin değerlendirilmesinde kontrol listesi, kanuna özgü mandal cızırtısı tekniğinin değerlendirilmesinde öğretmen kontrol listesi, müziksel bileşenlerin ezgisel ve ritmik yapıya uygun şekilde uygulanmasının değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı kullanılabilir.

Öğrencilere öğretmenin TRT repertuarından belirlediği listeden hicazkâr makamında bir saz semaisi seçerek bu eseri ezbere çalmaya, eseri çalarken uygun yerlerde mandal cızırtısı tekniğini uygulamaya ve eseri önce yerinden sonra 1, 4, 5 ses aktararak çalmaya yönelik bir performans görevi verilebilir. Bu performans görevi; usul, makam bilgisinin uygulanması, mızrap vuruş tekniklerinin doğru kullanılması, eserin doğruluğu ve enstrüman hâkimiyetinin sağlanması ölçütlerini içeren dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin 1 ses aktarım ve mandal kullanımı yapabildikleri, basit ve bileşik makam kavramlarını bildikleri ve perde aralıkları hesaplaması yapabildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci Öğrencilerden hicaz beşlisini yerinden ve 1 ses, hicaz dörtlüsünü de neva perdesi üzerinde çalmaları istenebilir.

Köprü Kurma Öğrencilere suzinak ve hicazkâr makamlarında bestelenmiş eserler dinletilebilir. Eserlerin duyuları farklı olsa da aynı ana diziye kullandıkları bilgisi verilerek öğrencilerin iki eserin ortak dizi yapısını fark etmeleri sağlanabilir. Bu sayede öğrencilerin ön bilgilerini harekete geçirmeleri ve hicazkâr makamıyla hicazkâr makamının kullandığı dizi yapısı arasında ilişki kurmaları sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

ÇEK.12.7.1

Müziksel belleklerini güçlendirmek için öğrencilere hicazkâr makamında bestelenmiş *Yüzün Güllerden İnce, Gül Dalında Öten Bülbülün Olsam, Bahar Geldi Gül Açıldı* ve *Aşka Geldi Bülbül Şimdi* adlı eserler dinletilir (**SAB9**). Ardından öğrencilerin dikkatlerini çekmek için hicazkâr makamının yapısı ve özellikleri hakkında bilgi görseli verilir (**E1.1, OB4**).

Öğrencilerden çalınacak seyir ve eserlerin ezgisel yapısını, ritmini ve mızrap vuruşlarını inceleyip çözümledikten sonra bu seyir ve eserleri ritmik okumaları istenir **(KB2.14)**. Hicazkâr makamındaki seyir ve eserler öğretmen tarafından çalınır. Öğrencilerin bu seyir ve eserleri müziksel söylemeleri sağlanır. Yapılan müziksel söyleme çalışmaları dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir **(SAB7)**.

Kanuna özgü duruş ve tutuş pozisyonu öğretmen tarafından uygulamalı olarak gösterilir. Öğrencilerin ayna karşısında kendi duruş ve tutuşlarını kontrol ederek doğru pozisyonu sergilemeleri sağlanır. Doğru duruş ve tutuş, kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Suzinak makamında öğretilen mandal cızırtısı tekniği öğrencilere hatırlatılarak kısa bir tekrar yapılır. Öğrencilerin mandal cızırtısı tekniğini kendi çalışmalarında uygulamaları sağlanır **(D3.1, SDB1.3)**. Yapılan çalışmalar öğretmen kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Öğrencilerin seyir ve eserleri mandal cızırtısı tekniğini kullanarak, müziksel bileşenleri uygulayarak, ezgisel ve ritmik yapıya dikkat ederek çalmaları sağlanır. Ardından öğrencilerden çaldıkları eserleri 1, 4, 5 ses aktararak seslendirmeleri istenir. Öğrencilerin çalışmalar sırasında sabırlı olmaları ve bol tekrar yapmaları gerektiği vurgulanır **(E1.3, SDB1.2, D7.3, D12.3)**. Yapılan çalışmalar dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere öğretmenin TRT repertuarından belirlediği listeden hicazkâr makamında bir saz semaisi seçerek bu eseri ezbere çalmaya, eseri çalarken uygun yerlerde mandal cızırtısı tekniğini uygulamaya ve eseri önce yerinden sonra 1, 4, 5 ses aktararak çalmaya yönelik bir performans görevi verilebilir **(D16.3)**. Bu performans görevi dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden hicazkâr makamında çaldıkları eserlerden esinlenerek ve mandal cızırtısı tekniğini kullanarak küçük doğaçlama ezgiler çalmaları istenebilir.

Destekleme Öğrencilerden hicazkâr makamında verilen seyir ve eserleri düşük metronomda çalmaları istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

